

01 Περιληπτική Αναφορά Έρευνας

Σύνταξη: Ομάδα για την Ευρωπαϊκή
Ολοκλήρωση

Περιεχόμενα

	Σελ.
Συνοπτική Παρουσίαση.....	3
Εισαγωγή	4
Μέρος Α: Ευρήματα της Έρευνας Γραφείου στις χώρες-μέλη.....	5
Μέρος Β: Ευρήματα της Εμπειρικής Έρευνας στις χώρες-μέλη	24
Επισημάνσεις από κάθε χώρα-μέλος σχετικά με το τι πρέπει να περιλαμβάνεται στη διδακτέα ύλη της Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης.....	27
Συμπεράσματα και Προτάσεις	31

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η παρούσα αναφορά αναλύει τις ομοιότητες και τις διαφορές σε όλες τις αναφορές έρευνας που έχει γίνει σε κάθε χώρα ξεχωριστά σχετικά με την ανάπτυξη και την εφαρμογή ενός καινοτόμου διδακτικού μοντέλου για μια νέα παρέμβαση ανάπτυξης συνεχιζόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης στην εκπαίδευση στο χώρο εργασίας που έχει εφαρμοστεί από τους οργανισμούς που συνεργάζονται με το DIDO.

Η «**Εισαγωγή**» της αναφοράς αυτής παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο διεξήχθη η έρευνα από όλους τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα. Ο κάθε συμμετέχων διεξήγαγε μια έρευνα γραφείου και μία εμπειρική έρευνα.

Στο **Μέρος Α «Ευρήματα της Έρευνας Γραφείου στις Χώρες-Μέλη»**, περιγράφονται τα συστήματα ΕΕΚ σε όλες τις χώρες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα.

Τα ευρήματα της έρευνας γραφείου είναι δομημένα ως εξής: περιγραφή και ρόλος της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας, επιθεώρηση του νομικού πλαισίου, η οργάνωση της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας, παρουσίαση των μοντέλων στην αρχική και τη συνεχιζόμενη κατάρτιση εκπαιδευτικών, περιγραφή των διαδικασιών πρόσβασης για εργαζόμενους στην εκπαίδευση στο χώρο εργασίας, διάφορα μαθησιακά περιβάλλοντα που είναι διαθέσιμα στις χώρες-μέλη, τύποι εκπαιδευτικού περιεχομένου που χρησιμοποιούνται στην εκπαίδευση στο χώρο εργασίας, χαρακτηριστικά του σχεδιασμού ειδικού μαθησιακού υλικού για την εκπαίδευση στο χώρο εργασίας, παρουσίαση της αξιολόγησης/εκτίμησης και αναγνώρισης.

Το Μέρος Β «Ευρήματα της Εμπειρικής Έρευνας στις χώρες-μέλη» παρουσιάζει τη σύγκριση των δεδομένων που συγκεντρώθηκαν από τα ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν από:

- (α) εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές, μέντορες και συμβούλους και
- (β) εργαζόμενους, εργαζόμενους χαμηλών προσόντων και εργαζόμενους σε ευάλωτα περιβάλλοντα.

Το επόμενο μέρος αυτής της Περιληπτικής Αναφοράς Έρευνας παρουσιάζει επιστημονικές απόψεις από κάθε χώρα που συμμετείχε, για το τι θα πρέπει να περιλαμβάνεται στη διδακτέα ύλη της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης που θα αναπτύξει η συνεργασία DIDO για το χώρο εργασίας εκπαιδευτικών, εκπαιδευτών, μεντόρων ή συμβούλων.

Τέλος, στο τελευταίο μέρος της Περιληπτικής Αναφοράς Έρευνας παρουσιάζονται τα **Συμπεράσματα και Προτάσεις**. Θα χρησιμοποιηθούν στην ανάπτυξη των επόμενων φάσεων και αποτελεσμάτων, δηλ. στον Πίνακα Μαθησιακών Αποτελεσμάτων,

Πλαίσιο Διδακτικού Μοντέλου και τη Διδακτέα Ύλη για τη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όλοι οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα πραγματοποίησαν την έρευνα ακολουθώντας τις Οδηγίες Ο1.

Η διαδικασία της έρευνας περιλάμβανε τρία ξεχωριστά στοιχεία: μια άσκηση γραφείου, μια άσκηση εμπειρικής έρευνας με εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές, μέντορες και συμβούλους, μια άσκηση εμπειρικής έρευνας με εργαζόμενους, εργαζόμενους χαμηλών προσόντων και εργαζόμενους σε ευάλωτα περιβάλλοντα.

Το κάθε μέλος έκανε την έρευνα γραφείου μελετώντας τη βιβλιογραφία στο θέμα αυτό.

Το εμπειρικό μέρος της έρευνας περιλάμβανε ερωτηματολόγια που έγιναν σε δύο μορφές: η μία για τους εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές, μέντορες και συμβούλους και η άλλη για εργαζόμενους, εργαζόμενους χαμηλών προσόντων και εργαζόμενους σε ευάλωτα περιβάλλοντα. Οι ερωτηθέντες και από τις δύο κατηγορίες απάντησαν διαδικτυακά χρησιμοποιώντας τους διαθέσιμους συνδέσμους και με τη χρήση εκτυπωμένων ερωτηματολογίων.

ΜΕΡΟΣ Α: ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ-ΜΕΛΗ

Στη **ΡΟΥΜΑΝΙΑ**, η Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (IVET) παρέχεται τόσο σε επίπεδο ανώτερης δευτεροβάθμιας όσο και μετα-δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η επαγγελματική εκπαίδευση (αρχική ΕΕΚ) αποτελείται από την ανώτερη δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση, την τεχνολογική οδό της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και τη μετα-δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Η γενική υποχρεωτική εκπαίδευση περιλαμβάνει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση και την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Μετά την ολοκλήρωση της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους στα σχολεία ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή σε επαγγελματικά σχολεία. Η εισαγωγή στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση γίνεται με βάση τις επιδόσεις του εκπαιδευόμενου, συμπεριλαμβανομένων του πιστοποιητικού αποφοίτησης και της αναλυτικής βαθμολογίας και με βαθμολογία στις εξετάσεις εθνικού επιπέδου που γίνονται στο τέλος της όγδοης βαθμίδας.

Η ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση περιλαμβάνει τρεις κατευθύνσεις που οδηγούν στο *Baccalaureate* (απολυτήριο ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) που αντιστοιχεί σε πιστοποιητικό 3^{ου} επιπέδου (ISCED3):

- Ζετή θεωρητική κατεύθυνση σε δύο πεδία σπουδών: επιστήμες (μαθηματικά και πληροφορική ή φυσικές επιστήμες) ή ανθρωπιστικές σπουδές (κοινωνικές σπουδές ή φιλολογία),
- Ζετή τεχνολογική κατεύθυνση στα ακόλουθα πεδία σπουδών: τεχνικό (μηχανολογία, ηλεκτροτεχνική και ηλεκτρονική, δομικά έργα), υπηρεσίες (εμπόριο, τροφοδοσία κοινού), φυσικοί πόροι και προστασία περιβάλλοντος,
- Μια ζετή επαγγελματική κατεύθυνση στα ακόλουθα πεδία σπουδών: στρατός, θεολογία, αθλητισμός, τέχνες και παιδαγωγική.

Επιπλέον, υπάρχει μια 2ετής κατεύθυνση επαγγελματικής εκπαίδευσης στα επαγγελματικά σχολεία που οδηγεί είτε σε μια επαγγελματική πιστοποίηση μετά από δύο έτη σπουδών (επίπεδο 1) ή σε τριετείς σπουδές (επίπεδο 2). Αυτή η κατεύθυνση επιτρέπει επίσης την πρόσβαση σε ένα τρίτο έτος στην τεχνολογική κατεύθυνση (πιστοποίηση επιπέδου 3). Τα πιο δημοφιλή προγράμματα σπουδών είναι οι μεταφορές, η μηχανολογία και η φιλοξενία (ξενοδοχεία και εστιατόρια).

Η μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση περιλαμβάνεται στην επαγγελματική και τεχνική εκπαίδευση και είναι μερικώς χρηματοδοτούμενη από το Κράτος. Παρέχει τη δυνατότητα περαιτέρω επαγγελματικής κατάρτισης σε αποφοίτους της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (με ή χωρίς απολυτήριο *Baccalaureate*). Τα περισσότερα σχολεία μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εκπαιδεύουν νοσηλεύτες και τεχνικούς φαρμακείου. Αυτές οι σπουδές διαρκούν δύο χρόνια.

Η επαγγελματική εκπαίδευση ενηλίκων παρέχεται από νομικά πρόσωπα (ιδιωτικά ή δημόσια) συμπεριλαμβανομένων κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης ή άτομα πιστοποιημένα ως παροχείς ΕΕΚ. Η επαγγελματική εκπαίδευση ενηλίκων μπορεί επίσης να γίνει μέσω προγραμμάτων εργασίας (WBL) που οργανώνονται από τους εργοδότες ή μέσω πρακτικής άσκησης και προγραμμάτων εξειδίκευσης.

Το Υπουργείο Παιδείας είναι η εθνική αρχή για την επίσημη προ-πανεπιστημιακή εκπαίδευση (συμπεριλαμβανομένης της αρχικής ΕΕΚ) και την Ανώτατη Εκπαίδευση και είναι υπεύθυνο για την ανάπτυξη ή/και την εφαρμογή πολιτικών σχετικών με την παροχή εκπαίδευσης και αξιολόγησης των πιστοποιήσεων.

Το Υπουργείο Εργασίας είναι η εθνική αρχή για τις πολιτικές Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (CVET). Επιτροπές ανά τομέα είναι οι υπεύθυνοι φορείς για τον καθορισμό και την έγκριση των προτύπων και των πιστοποιήσεων και συνεργάζονται με τα Υπουργεία Εργασίας και Παιδείας για τις πολιτικές Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Η Εθνική Αρχή Πιστοποιήσεων (ANC) συντονίζει την εκπαίδευση ενηλίκων. Διάφοροι κοινωνικοί εταίροι (εργοδότες και επαγγελματικές ενώσεις) έχουν σημαντικές ευθύνες στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση σε εθνικά και τομεακά επίπεδα.

Η επαγγελματική εκπαίδευση ενηλίκων οργανώνεται μέσω προγραμμάτων κατάρτισης που έχουν σκοπό την εισαγωγή, πιστοποίηση, επαναπιστοποίηση, βελτίωση και εξειδίκευση.

Οι δραστηριότητες επαγγελματικής κατάρτισης μπορεί να διεξάγονται ή να διενεργούνται μέσω διαφόρων εναλλακτικών οδών όπως περιγράφονται παρακάτω:

- προγράμματα που οργανώνονται από παρόχους εκπαίδευσης,
- προγράμματα που οργανώνονται από εργοδότες μέσα στα ιδρύματά τους,
- προγράμματα πρακτικής άσκησης και εξειδίκευσης,
- άλλους τύπους κατάρτισης που προβλέπονται από το νόμο.

Ένας άλλος τρόπος μάθησης στο χώρο εργασίας είναι μέσω της ανεπίσημης εκπαίδευσης Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, δηλαδή την άμεση ενασχόληση με συγκεκριμένες δραστηριότητες στη δουλειά ή αυτό-επιμόρφωση. Η ανεπίσημη μάθηση είναι μια μαθησιακή διαδικασία ενσωματωμένη σε δραστηριότητες με διαφορετικό σχεδιασμό, με μαθησιακούς στόχους που δεν ακολουθούν ξεκάθαρα κάποια διδακτέα ύλη και μπορεί να ποικίλουν σε διάρκεια. Αυτού του είδους η μάθηση εξαρτάται από την πρόθεση του εκπαιδευόμενου και δεν οδηγεί απαραίτητα σε κάποια πιστοποίηση γνώσεων και δεξιοτήτων.

Τα προγράμματα ΕΕΚ οργανώνονται για επαγγέλματα που περιλαμβάνονται στο Ρουμανικό Κατάλογο Επαγγελμάτων (*Clasificarea Ocupațiilor din Romania* - COR) και για επαγγελματικές ιδιότητες που είναι κοινές για αρκετά επαγγέλματα. Οι παροχείς ΕΕΚ που ζητούν να οργανώσουν προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης για επαγγέλματα για τα οποία δεν υπάρχουν επαγγελματικά πρότυπα ή πρότυπα κατάρτισης μπορούν να αναπτύξουν σχέδια επαγγελματικών προτύπων ή προτύπων κατάρτισης που θα υποβληθούν για έγκριση στην Εθνική Αρχή Πιστοποιήσεων.

Οι ιδιώτες που παρέχουν δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης στο πλαίσιο του συστήματος της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης για ενήλικους κατατάσσονται σύμφωνα με το Ρουμανικό Σύστημα Επαγγελματικής Ταξινόμησης (*Clasificarea Ocupațională din România*) ως «εκπαιδευτές ενηλίκων» (*formatori de adulți*) ως συγκεκριμένη εξειδίκευση με τη δική της διαδικασία πιστοποίησης. Στις περισσότερες περιπτώσεις, προγράμματα κατάρτισης για εκπαιδευτές ενηλίκων διοργανώνονται από παροχείς ιδιωτικής κατάρτισης που είναι πιστοποιημένοι για την οργάνωση τέτοιων προγραμμάτων. Τα πιστοποιητικά (που είναι επίσης γνωστά στη Ρουμανία ως «διπλώματα» αν και πρόκειται για όρο της καθομιλουμένης) παρέχονται από την Εθνική Αρχή Πιστοποιήσεων (*Autoritatea Națională pentru Certificări*, πρώην Εθνικό Συμβούλιο Εκπαίδευσης Ενηλίκων - NATB/CNFPA). Το Υπουργείο Παιδείας οργανώνει τακτικά ανδραγωγικά προγράμματα¹ για τους εκπαιδευτικούς του ώστε να τους παρέχει εξειδίκευση εκπαίδευσης ενηλίκων.

Το Εθνικό Σχέδιο για την Επαγγελματική Κατάρτιση βασίζεται σε:

- ανάλυση των κενών και εντοπισμό των επαγγελματών με υψηλότερη ζήτηση,
- διερεύνηση των στοιχείων των περιφερειακών γραφείων εργασίας σχετικά με τα άτομα που περιμένουν για κάποια θέση.

Τα προγράμματα αυτά οργανώνονται από τα κέντρα που υπάγονται στην Εθνική Υπηρεσία Εργασίας (περιφερειακά κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης ενηλίκων), από τα 23 κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης των περιφερειακών υπηρεσιών εργασίας (*județ*) και επίσης από εγκεκριμένους παρόχους (από το δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα).

Σύμφωνα με τον ειδικό νόμο που ρυθμίζει το καθεστώς της μαθητείας στη Ρουμανία, για την ακρίβεια την Πράξη Μαθητείας 2005 (Νόμος αρ. 279/2005), η μαθητεία πρέπει να θεωρείται ως ειδική και ξεχωριστή μορφή επαγγελματικής κατάρτισης που συνδυάζει την εργασία, στη μορφή μιας συγκεκριμένης, ορισμένης διάρκειας σύμβασης με επαγγελματική κατάρτιση που θα παρέχει ο εργοδότης, πρακτική αλλά και θεωρητική.

Σύμφωνα με το νόμο και τα πρότυπά του, μαθητεία δικαιούνται άτομα ηλικίας μεταξύ 16 και 25 ετών, με την προϋπόθεση ότι δεν έχουν πρότερη πιστοποίηση στο επάγγελμα για το οποίο αιτούνται να συνάψουν σύμβαση μαθητείας. Η σύμβαση δεν μπορεί να έχει διάρκεια μεγαλύτερη από τρία έτη αλλά ούτε και μικρότερη από έξι μήνες ανάλογα με την πιστοποίηση που θα δοθεί. Μάλιστα, τα πρότυπα για την εφαρμογή του νόμου δηλώνουν σαφώς ότι η σύμβαση δεν μπορεί να ξεπερνάει τους 24 μήνες έτσι ώστε να τηρεί πλήρως τους κανονισμούς του Κώδικα Εργασίας για τις συμβάσεις ορισμένου χρόνου.

Οι χώροι εργασίας αποτελούν σημαντικό περιβάλλον μάθησης στο οποίο μπορεί κανείς να αναπτύξει τεχνικές δεξιότητες σε σύγχρονο εξοπλισμό και κοινωνικές δεξιότητες μέσω πραγματικής εργασιακής εμπειρίας με ομαδική εργασία, επικοινωνία

¹ Σχετικά με την αγωγή ενηλίκων, σε αντίθεση με την εκ-παίδευση που ίσως θεωρείται «παίδευση» νεότερων

και διαπραγμάτευση. Η κατάρτιση στο χώρο εργασίας διευκολύνει την πρόσληψη καθώς επιτρέπει στους εργοδότες και τους πιθανούς εργαζόμενους να γνωριστούν, ενώ οι εκπαιδευόμενοι συνεισφέρουν στην παραγωγή της εταιρείας που τους εκπαιδεύει.

Οι ευκαιρίες μάθησης στο χώρο εργασίας είναι επίσης μια άμεση έκφραση των αναγκών των εργοδοτών, εφόσον θα είναι πιο πρόθυμοι να προσφέρουν αυτές τις ευκαιρίες στις κατηγορίες όπου υπάρχει έλλειψη ικανοτήτων. Την ίδια στιγμή, τα πλεονεκτήματα της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας εξαρτώνται από την ποιότητα του τελευταίου. Εάν δεν υπάρχει έλεγχος ποιότητας, οι ευκαιρίες εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας για τους νέους μπορεί να εκφυλιστούν σε φθηνή εργασία ή να περιλαμβάνουν πολύ στενές και πολύ συγκεκριμένες δεξιότητες, χρήσιμες μόνο για τη συγκεκριμένη εταιρεία.

Εκτός από τις επίσημες μαθητείες, όπου η κατάρτιση εντός του χώρου εργασίας είναι το βασικό στοιχείο, τα προγράμματα μεταδευτεροβάθμιας ΕΕΚ κάνουν ποικίλη, αν και μερικές φορές εκτεταμένη χρήση της κατάρτισης εντός του χώρου εργασίας ως μέρος του προγράμματος, συχνά με τη μορφή σταθερών «πακέτων» όπως τρίμηνη πρακτική άσκηση. Σε μερικές περιπτώσεις είναι υποχρεωτική.

Παρόλα αυτά, υπάρχουν συγκεκριμένες οδηγίες για την προσέγγιση της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας. Μία από αυτές είναι η αποκαλούμενη «προσέγγιση των έξι βημάτων στην ανάπτυξη εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας» και αποτελείται από τα ακόλουθα βήματα:

1. Προετοιμασία του εδάφους για τη μάθηση: ορισμός των δικαιωμάτων στην εκπαίδευση στο χώρο εργασίας και εντοπισμός των παροχών που υπάρχουν για εκπαίδευση στο χώρο εργασίας.
2. Επαφή με την επαγγελματική ένωση.
3. Έναρξη διαλόγου με τους εργαζόμενους: ερωτηματολόγιο-έρευνα για τη διερεύνηση των μαθησιακών εμπειριών και αναγκών.
4. Κάνοντας τις ανάγκες και τις εμπειρίες του εργασιακού χώρου αιτήματα της επαγγελματικής ένωσης.
5. Έναρξη διαλόγου με τους εργοδότες – Προετοιμασία μιας συμφωνίας εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας.
6. Επανασύνδεση με εργαζόμενους.

Στην **ΑΥΣΤΡΙΑ**, η οργάνωση BEST διεξήγε την άσκηση έρευνας γραφείου τον Ιούνιο και Ιούλιο 2016 με έμφαση στα:

- Τρέχοντα εθνικά μοντέλα στην αρχική και συνεχιζόμενη κατάρτιση εκπαιδευτικών.
- Τρέχουσα κατάσταση της διαχείρισης της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας, παράδοση και αξιολόγηση στην Αυστρία.
- Εντοπισμός των διαφόρων μαθησιακών περιβαλλόντων που είναι διαθέσιμα για τους Αυστριακούς εκπαιδευόμενους.

- Είδη εκπαιδευτικού περιεχομένου που χρησιμοποιούνται και συγκεκριμένα χαρακτηριστικά σχεδιασμού του εκπαιδευτικού περιεχομένου στην Αυστρία.

Το δυαδικό εκπαιδευτικό σύστημα στην Αυστρία, με παράλληλη πρακτική εκπαίδευση και επαγγελματικές σχολές προσφέρει κατάρτιση εξειδικευμένη για κάθε επαγγελματικό τομέα και προσανατολισμένη στην πράξη.

Το σύστημα ΕΕΚ αποτελεί μια εναλλακτική των παραδοσιακών τρόπων εκπαίδευσης και καταλαμβάνει μεγάλο μέρος του επιπέδου II και πάνω της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (IVET) διεξάγεται κυρίως από σχολεία ΕΕΚ και από ένα δυνατό σύστημα μαθητείας. Στην Αυστρία, πέρα από την επίσημη εκπαίδευση από το ένατο σχολικό έτος, τόσο τα σχολεία ΕΕΚ (δηλ. BMS) και τα κολέγια (BHS) παρέχονται διάφορα προγράμματα και τρόποι σε διάφορα επίπεδα. Συμπεριλαμβάνονται επαγγελματικά σχολεία μερικής απασχόλησης ή σχολεία και κολέγια με διαφορετική έμφαση (π.χ., μηχανολογία, τέχνες και κατασκευές, διοίκηση επιχειρήσεων, τουρισμό, κοινωνική απασχόληση, γεωργία και δασοπονία, προσχολική εκπαίδευση, κοινωνική παιδαγωγική).

Η σημασία της ΕΕΚ διαφαίνεται από τη μεγάλη ποικιλομορφία στα προσφερόμενα προγράμματα. Η έντονη διαφοροποίηση τόσο στα σχολεία και στο δυαδικό σύστημα εξασφαλίζει ότι οι δυνατότητες και τα ταλέντα κάθε νεαρού αναπτύσσονται με τον καλύτερο τρόπο.

Άλλη μια διαδικασία-κλειδί σχετίζεται με την κατάρτιση των εκπαιδευτικών. Οι εκπαιδευτικοί στα σχολεία και τα κολέγια ΕΕΚ δεσμεύονται από το νόμο να ενημερώνονται συνεχώς σχετικά με τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους. Είναι ελεύθεροι να επιλέξουν τη μορφή απόκτησης γνώσεων. Οι εκπαιδευτικοί σε επαγγελματικά σχολεία μερικής απασχόλησης είναι υποχρεωμένοι να παίρνουν μέρος σε εκδηλώσεις κατάρτισης τουλάχιστον 15 ώρες το χρόνο. Υπάρχουν δύο είδη κατάρτισης:

- Προγράμματα κατάρτισης για την αναβάθμιση των τεχνικών, μεθοδολογικών και διδακτικών δεξιοτήτων
- Προγράμματα που οδηγούν σε επιπλέον τίτλους (π.χ. σε νέα διδακτικά αντικείμενα, όπως η ποιότητα ή η διαχείριση έργου).

Το παρακάτω γράφημα απεικονίζει το σχήμα κατάρτισης εκπαιδευτικών ΕΕΚ:

Λειτουργία	Θεωρητική εκπαίδευση	Πρακτική άσκηση
Σχολεία ή κολέγια ΕΕΚ		
Γενική εκπαίδευση	Δίπλωμα Πανεπιστημίου που ολοκληρώνεται με εθνικές εξετάσεις εκπαιδευτικών	Ένας χρόνος πρακτική άσκηση μετά τις πανεπιστημιακές σπουδές
Θεωρία σχετική με το αντικείμενο	Μεταπτυχιακό Δίπλωμα σε εξειδικευμένο τομέα: επιπλέον παιδαγωγική προετοιμασία σε Παιδαγωγικά Πανεπιστήμια	Μεταξύ δύο και τέσσερα έτη σχετικής επαγγελματικής άσκησης

Εκπαίδευση σε εργαστήρια, κουζίνες, επεξεργασία δεδομένων κ.λπ.	Ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση με τίτλο σπουδών συν παιδαγωγική προετοιμασία σε Παιδαγωγικά Πανεπιστήμια	Δύο ή τρία έτη σχετικής επαγγελματικής άσκησης
Επαγγελματικό σχολείο για μαθητευόμενους		
Γενική εκπαιδευτική θεωρία και μαθήματα σχετικά με το αντικείμενο (συμπερ. Θεωρίας)	Ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση με τίτλο σπουδών και αποφοίτηση από Πανεπιστημιακά κολέγια κατάρτισης εκπαιδευτικών (Πτυχίο μετά από τριετή φοίτηση)	Τουλάχιστον τρία έτη σχετικής πρακτικής άσκησης
Πρακτική άσκηση	Τίτλος σπουδών από πρόγραμμα ΕΕΚ και Εξετάσεις για Ανώτατο Τεχνίτη και αποφοίτηση από Πανεπιστημιακά κολέγια κατάρτισης εκπαιδευτικών (Πτυχίο μετά από τριετή φοίτηση)	Τουλάχιστον τρία έτη σχετικής πρακτικής άσκησης
Εκπαίδευση εντός της εταιρείας		
Εκπαιδευτής σε χώρο εργασίας (Ausbilder)	Είτε παρακολούθηση προγράμματος 40 ωρών ή εξετάσεις που οργανώνονται από τα οικονομικά επιμελητήρια για την απόδειξη παιδαγωγικών ικανοτήτων και βασικών νομικών γνώσεων.	Η εταιρεία που παρέχει την κατάρτιση πρέπει να αποδείξει την ικανότητά της για ΕΕΚ σύμφωνα με την Πράξη Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Οι εκπαιδευτές είναι συνήθως έμπειρα και ικανά άτομα που διορίζονται από τον εργοδότη.

Στην **ΙΡΛΑΝΔΙΑ** το κύριο βάρος της έρευνας δόθηκε στην προσπάθεια να εντοπιστούν οι τάσεις και οι προσεγγίσεις της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας μέσα στο ιρλανδικό εκπαιδευτικό πλαίσιο. Η έρευνα εστίασε γενικά στην εμπειρία τόσο των εκπαιδευόμενων στο χώρο εργασίας όσο και των εκπαιδευτών, δασκάλων, μεντόρων και άλλων που εμπλέκονται στην ή σχετίζονται με τη διαδικασία της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας. Τα σημεία κλειδιά που εξετάστηκαν περιλάμβαναν:

- Μια διερεύνηση του εθνικού πλαισίου και του ρόλου της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας από την άποψη τόσο του εκπαιδευόμενου όσο και του παρόχου
- Εξακρίβωση της ποικιλίας των μαθησιακών περιβαλλόντων και των προσεγγίσεων που εφαρμόζονται στην παράδοση της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας και τη σημασία τους στην εφαρμογή της μάθησης στο χώρο εργασίας
- Εξερεύνηση των επιπτώσεων, εφόσον υπάρχουν, της σχέσης μεταξύ εκπαιδευόμενου και παρόχου στη μαθησιακή διαδικασία
- Αναγνώριση και εντοπισμός των βασικών ζητημάτων που ανακύπτουν ως αποτέλεσμα της ανάλυσης της έρευνας

Πηγές για την έρευνα γραφείου αποτέλεσαν εθνικές αναφορές από τη στρατηγική FET (Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Κατάρτιση), το SOLAS (Αρχή Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Ιρλανδίας), δεδομένα και πληροφορίες από την διάταξη Εκπαιδευτικών Κέντρων σχετικά με τις Μαθητείες και την Πρακτική Άσκηση, αλλά και διάφορα ενημερωτικά έγγραφα, εγκύκλιοι και αναφορές του Τμήματος Εκπαίδευσης και διάφορα ακαδημαϊκά άρθρα σχετικά με τη Βιομηχανική και Εμπορική εκπαίδευση στην Ιρλανδία.

Η Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση καλύπτει την εκπαίδευση και κατάρτιση που διεξάγεται μετά τη δευτεροβάθμια σχολική εκπαίδευση αλλά δεν είναι μέρος του συστήματος της τριτοβάθμιας. Υπάρχουν αρκετοί πάροχοι Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Εκπαίδευσης Ενηλίκων και μεγάλη ποικιλία σχολών, οργανισμών και ιδρυμάτων που εμπλέκονται στην παροχή συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης για νεαρούς απόφοιτους του σχολείου και ενηλίκους.

Το SOLAS ιδρύθηκε το 2013, μετά από την ανακοίνωση της Πράξης Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης του 2013. Συνεργάζεται με τα 16 ETB (Συμβούλια Εκπαίδευσης και Κατάρτισης) για να υποστηρίξει την ανάπτυξη κατάλληλων προγραμμάτων και διδακτέας ύλης περαιτέρω εκπαίδευσης και κατάρτισης και την αναζήτηση παρεμβάσεων συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης από τον ιδιωτικό, δημόσιο και μη κερδοσκοπικό τομέα. Τα Συμβούλια είναι υπεύθυνα για την παροχή πρωτοβάθμιας, μεταπρωτοβάθμιας και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης σύμφωνα με τις προκατόχους τους Επιτροπές Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (VEC).

Η Ανώτατη Εκπαίδευση στην Ιρλανδία παρέχεται κυρίως από 7 Πανεπιστήμια, 14 Τεχνολογικά Ιδρύματα και 7 Κολέγια Εκπαίδευσης. Επιπλέον, αρκετά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρέχουν εξειδικευμένη εκπαίδευση σε τομείς όπως τέχνη και σχέδιο, ιατρική, επιχειρηματικές σπουδές, αγροτική ανάπτυξη, θεολογία, μουσική και νομική. Τα Τεχνολογικά Ιδρύματα παρέχουν πιο ρεαλιστική προσέγγιση επίτευξης Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και ενσωματώνουν μεγάλο ποσοστό πιστοποιήσεων ως πρακτική άσκηση ή συνεργασία με σχετικούς εργοδότες.

Ο τομέας της Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στην Ιρλανδία χαρακτηρίζεται από ποικιλία αναφορικά με τους παρόχους και τις ομάδες εκπαιδευόμενων. Περισσότερα από 200.000 άτομα είχαν εγγραφεί στη Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Κατάρτιση που χρηματοδοτείται από το Τμήμα Εκπαίδευσης και Επιστημών (DES) το 2015. Οι πάροχοι Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης θεωρούνται πάροχοι πιστοποιημένων προγραμμάτων μέχρι και (συμπερ.) του επιπέδου 6 του NFQ ή αντίστοιχου. Εκτός από το στοιχείο της πιστοποίησης, υπάρχει και μη πιστοποιημένη παροχή μάθησης, για παράδειγμα στο πλαίσιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Οι σχολές των Συμβουλίων Εκπαίδευσης και Κατάρτισης είναι επίσης πάροχοι προγραμμάτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κατώτερου και ανώτερου κύκλου. Τα Συμβούλια Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, που αποτελούνται από τα πρώην

εκπαιδευτικά κέντρα VEC και FÁS (συμπεριλ. παροχών από ιδιώτες), αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος της πιστοποιημένης εκπαίδευσης.

Η Πρακτική Άσκηση συνδυάζει στοχευμένη κατάρτιση εκτός εργασίας (εκπαίδευση εντός σχολικής αίθουσας) σε ένα κέντρο του Συμβουλίου Εκπαίδευσης και Κατάρτισης ή κέντρο εγκεκριμένο από το Συμβούλιο Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, με πρακτική εξάσκηση εντός εργασιακού χώρου, εκμάθηση των δεξιοτήτων και των γνώσεων που θα αναπτυχθούν περαιτέρω στην εταιρεία στην οποία θα γίνει η πρακτική άσκηση.

Το νομικό πλαίσιο για την εκπαίδευση στο χώρο εργασίας στην Ιρλανδία βασίζεται στην Πράξη Βιομηχανικής Εκπαίδευσης 1967. Υπάρχει διαθέσιμο επιπλέον πληροφοριακό υλικό από το SOLAS σχετικά με τον Κώδικα Δεοντολογίας Μαθητείας για Εργοδότες και Μαθητευόμενους 2016 που καθορίζει με σαφήνεια τις ευθύνες τόσο του εργοδότη όσο και του μαθητευόμενου. Το 2013 δημοσιεύθηκε η Πράξη Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

Η Πράξη Ποιότητας και Πιστοποιήσεων του 2012 αποτελεί επίσης βασικό σημείο σύμφωνα με την παροχή πιστοποιήσεων που αναγνωρίζονται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο εντός του Πλαισίου Πιστοποιήσεων. Η Στρατηγική Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης 2014 περιγράφει επίσης την εθνική προσέγγιση, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας.

Τα διάφορα μαθησιακά περιβάλλοντα ποικίλουν όπως αυτά που σημειώνονται παρακάτω αλλά δεν είναι σε καμία περίπτωση αποκλειστικά:

Άμεση εκπαίδευση σε αίθουσα διδασκαλίας

Εκπαιδευτικά προγράμματα μερικής φοίτησης, ένας προς έναν και ομαδικά

Διαδικτυακή εκπαίδευση

Μικτή εκπαίδευση

Πιστοποιημένα προγράμματα πλήρους φοίτησης μέσω του Εθνικού Δικτύου Πιστοποιήσεων που γίνονται μέσω προγραμμάτων πρόσβασης Νέων, Κοινότητες Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (PLC), προγράμματα Ευκαιριών Επαγγελματικής Κατάρτισης (VTOS), Εθνικών Δικτύων Μάθησης (NLN), διάφορους παρόχους ιδιώτες, που συνεργάζονται μέσω του τομέα των Συμβουλίων Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ETB),

Επί τόπου Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση όπως το πρόγραμμα «Δεξιότητες Εργασίας» (Skills for Work)

Στην **ΙΤΑΛΙΑ**, όλοι οι οργανισμοί του εθνικού εκπαιδευτικού συστήματος που μπορούν να συνδεθούν με την ΕΕΚ παρουσιάζονται ως ένα σύνολο στοιχείων που με δυσκολία έχει ένα ενιαίο σχεδιασμό, ούτε από την άποψη του εκπαιδευτικού μοντέλου, ούτε χάρη στον τρόπο με τον οποίο ορίζουν τις σχέσεις μεταξύ επαγγελματικής και πρακτικής εκπαίδευσης, ούτε από παιδαγωγική άποψη, δηλαδή

τον τρόπο με τον οποίο γίνονται αντιληπτοί και ακολουθούνται οι εκπαιδευτικοί, πολιτιστικοί και επαγγελματικοί στόχοι.

Το νομοθετικό πλαίσιο στοχεύει ξεκάθαρα και με σαφήνεια να σχηματίσει ένα ενιαίο σύστημα εκπαίδευσης ενηλίκων στο οποίο συνεργάζονται και εμπλέκονται:

- α. ο κόσμος της εκπαίδευσης (σχολείο και πανεπιστήμιο)
- β. το πεδίο της Επαγγελματικής Κατάρτισης
- γ. το πεδίο της ανεπίσημης εκπαίδευσης.

Οι ευθύνες μοιράζονται στους διαφορετικούς παράγοντες που εμπλέκονται στο σχεδιασμό και την οργάνωση της ΕΕΚ ως εξής:

- το Υπουργείο Παιδείας, Πανεπιστημίων και Έρευνας (MIUR) ορίζει το πλαίσιο για την ΕΕΚ στα εθνικά σχολικά προγράμματα (τεχνικά και επαγγελματικά σχολεία) για Ενιαία Προγράμματα Εκπαίδευσης και Ενιαία Συστήματα Επίσημης Εκπαίδευσης,
- το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής (MLPS) ορίζει το πλαίσιο για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (IeFP), ενώ οι περιφέρειες και οι αυτόνομες επαρχίες είναι υπεύθυνες για το σχεδιασμό, την οργάνωση και την παροχή,
- οι περιφέρειες και οι αυτόνομες επαρχίες είναι επίσης υπεύθυνες για το σχεδιασμό, την οργάνωση και την παροχή ITS, IFTS, ανώτερης επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, μετα-ανώτερη εκπαίδευση και τα περισσότερα από τα προγράμματα τύπου μαθητείας,
- οι στόχοι της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης τίθενται από το Υπουργείο Εργασίας, ενώ τις δραστηριότητες Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης διαχειρίζονται είτε οι περιφέρειες και οι αυτόνομες επαρχίες ή κοινωνικοί εταίροι,
- οι κοινωνικοί εταίροι παίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση των σχεδίων εκπαίδευσης σε εταιρικό επίπεδο (μεμονωμένα ή σε μια ομάδα εταιρειών) για να χρηματοδοτηθούν από τις περιφέρειες ή από τα κοινά διεπαγγελματικά ταμεία,
- οι κοινωνικοί εταίροι έχουν ένα γενικό συμβουλευτικό ρόλο στην πολιτική της ΕΕΚ, από τον οποίο στη συνέχεια καθορίζεται η περιφέρεια της ΕΕΚ. Οι κοινωνικοί εταίροι συμβάλουν στο σχεδιασμό και την οργάνωση ενεργών πολιτικών αγοράς εργασίας (ISFOL, 2012, σελ. 15).

Οι εκπαιδευτικοί και οι εκπαιδευτές έχουν πολύ διαφορετικά προφίλ και καθήκοντα. Το επαγγελματικό προφίλ ενός εκπαιδευτικού είναι πολύ σαφέστερα καθορισμένο και ρυθμισμένο από αυτό ενός εκπαιδευτή όσον αφορά την εκπαίδευση, την πρόσληψη, τα καθήκοντα και τις δεξιότητες.

Ελάχιστη προϋπόθεση για την πρόσβαση στο επάγγελμα του εκπαιδευτικού είναι οι πενταετείς ακαδημαϊκές σπουδές και η ολοκλήρωση ενός μονοετούς πανεπιστημιακού προγράμματος σε συνδυασμό με πρακτική άσκηση σε σχολείο. Η πρακτική άσκηση διαρκεί 475 ώρες (75 εκ των οποίων είναι αφιερωμένες στη διδασκαλία μαθητών με αναπηρίες). Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες καλύπτουν τη διδακτέα ύλη και μεθοδολογικές/διδακτικές απόψεις και διεξάγονται υπό την επίβλεψη ενός καθηγητή. Δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις γλώσσες και τις ψηφιακές

δεξιότητες σύμφωνα με τις προτάσεις της ΕΕ. Οι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν να διδάξουν άτομα με αναπηρίες φοιτούν σε ειδικό πρόγραμμα στην επίσημη εκπαίδευση και πρέπει να περάσουν κρατικές εξετάσεις για να εισαχθούν σε κρατικά σχολεία.

Το Υπουργείο Παιδείας, σε συνεργασία με το Indire οργανώνει επιμορφωτικά προγράμματα κατάρτισης για εκπαιδευτικούς. Ανάμεσα σε αυτά είναι και το εθνικό σχέδιο για διαδικτυακά σχολεία, το οποίο υποστηρίζει την καινοτομία στις διδακτικές μεθόδους προωθώντας τη χρήση νέας τεχνολογίας και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων ηλεκτρονικών υπολογιστών και τεχνολογίας των καθηγητών.

Άλλα σχέδια που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο καλύπτουν την κατανόηση των εξετάσεων και ερευνών αξιολόγησης, τη βελτίωση της ποιότητας διδασκαλίας σε μαθηματικά και επιστήμες και την αύξηση της χρήσης νέων τεχνολογικών και εξ αποστάσεως μάθησης.

Η Ιταλική Κυβέρνηση, οι Περιφέρειες και οι κοινωνικοί εταίροι συμφώνησαν να κατανείμουν πόρους για την προώθηση των προγραμμάτων κατάρτισης για εργαζόμενους χαμηλών προσόντων και για όσους επηρεάζονται περισσότερο από την οικονομική ύφεση.

Γι' αυτό το σκοπό έχουν υιοθετηθεί τα εξής μέτρα: 1. Συλλογή δεδομένων για τις ανάγκες δεξιοτήτων και τα επαγγελματικά προφίλ σε συγκεκριμένους τομείς σε τοπικό επίπεδο. 2. Το 2012 ο Νόμος 92 για τη μεταρρύθμιση της Αγοράς Εργασίας προέβλεπε τη δημιουργία ενός ενιαίου πληροφοριακού συστήματος για τις πολιτικές κατάρτισης και πρόνοιας για την εργασία σε τοπικό επίπεδο. 3. Ευρύτερη υιοθέτηση απτών μεθοδολογιών εκπαίδευσης προσανατολισμένων στα αποτελέσματα. 4. Πρωτοβουλίες για ενήλικες, επίσης μέσω: α) συμφωνιών με στόχο την παροχή νέων ευκαιριών απασχόλησης για απολυμένους εργαζόμενους, β) χρήση Κοινών Διεπαγγελματικών Ταμείων για την παροχή ευκαιριών κατάρτισης για τους άνεργους. 5. Έναρξη ενός συστήματος διασφάλισης ποιότητας σε περιφερειακό επίπεδο.

Διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Η ΕΕΚ στα προγράμματα Τεχνικών και επαγγελματικών σχολείων ανώτατης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Στα προγράμματα των τεχνικών σχολείων, οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να αποκτήσουν τις γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες να διεξάγουν τεχνικές και διοικητικές εργασίες. Στα προγράμματα των επαγγελματικών σχολείων, οι εκπαιδευόμενοι αποκτούν συγκεκριμένη θεωρητική και πρακτική προετοιμασία που τους επιτρέπει να διεξάγουν εξειδικευμένες εργασίες σε πεδία παραγωγής εθνικού ενδιαφέροντος.

Τριετή και τετραετή προγράμματα ΕΕΚ

Τα προγράμματα ΕΕΚ προσφέρουν στους νέους την ευκαιρία να εκπληρώσουν το δικαίωμα/καθήκον τους στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Η κατάρτιση σχεδιάζεται και οργανώνεται από τις περιφέρειες.

Η ΕΕΚ σε επίπεδο μετα-δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης – Μεταδευτεροβάθμια Ανώτερη Τεχνική κατάρτιση

Τα προγράμματα αυτά αναδιοργανώθηκαν το 2008 (DPCM 25.1.2008) και στοχεύουν κυρίως στην ανάπτυξη επαγγελματικών εξειδικεύσεων σε μετα-δευτεροβάθμιο επίπεδο για την κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Υπάρχουν δυο διαφορετικές επιλογές:

- προγράμματα ανώτερης τεχνικής εκπαίδευσης και κατάρτισης,
- προγράμματα σε ανώτερα τεχνικά ιδρύματα.

Μετά-ανώτερη εκπαίδευση και ΕΕΚ

Όσοι έχουν ολοκληρώσει ένα πανεπιστημιακό τίτλο έχουν πρόσβαση σε προγράμματα μετά-ανώτερης εκπαίδευσης που προσφέρουν εξειδίκευση σε ένα συγκεκριμένο τομέα. Αυτά οργανώνονται από περιφέρειες ή τις αυτόνομες επαρχίες και διαρκούν μεταξύ 400 και 600 ώρες (σπανιότερα 2 χρόνια), και οδηγούν σε μια περιφερειακή πιστοποίηση που αντιστοιχεί σε συγκεκριμένα επαγγελματικά πεδία που δεν υπάρχουν στο εθνικό μητρώο πιστοποιήσεων.

Προγράμματα τύπου μαθητείας

Η μαθητεία στην Ιταλία σημαίνει μια σύμβαση εργασίας με συγκεκριμένο εκπαιδευτικό σκοπό. Περιλαμβάνει και επιτόπια και θεωρητική κατάρτιση. Η σύμβαση μαθητείας, που είναι διαφορετική από άλλους τύπους εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας πρέπει να γίνει γραπτώς.

Εκπαίδευση ενηλίκων: Περιφερειακά κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων (CPIA)

Η εκπαίδευση ενηλίκων είναι ένα σύνολο προγραμμάτων ή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων κατάρτισης με στόχο την ενημέρωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων των ενηλίκων ή τη βελτίωση του γραμματισμού τους. Υπό την αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας παρέχεται από περιφερειακά κέντρα για την εκπαίδευση ενηλίκων που αναδιοργανώθηκαν πρόσφατα.

Συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση

Οι στόχοι της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης ορίζονται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής ενώ οι δραστηριότητες συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης είναι υπό τη διαχείριση είτε των περιφερειών και των αυτόνομων επαρχιών ή κοινωνικών εταιρών. Οι κοινωνικοί εταίροι παίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση των σχεδίων κατάρτισης σε εταιρικό επίπεδο (μεμονωμένα ή σε ομίλους εταιρειών) για τη χρηματοδότησή τους από τις περιφέρειες ή από κοινά διεπαγγελματικά ταμεία.

Στη δομή του ιταλικού εκπαιδευτικού συστήματος και της τεχνικής και επαγγελματικής κατάρτισης υπάρχουν τέσσερα βασικά στοιχεία:

- 1) Το στοιχείο της Τεχνικής Εκπαίδευσης
- 2) Το στοιχείο της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης
- 3) Το στοιχείο της Επαγγελματικής (Εκπαίδευσης και) κατάρτισης
- 4) Το στοιχείο της μαθητείας

Δεν υπάρχει ένα μόνο σώμα υπεύθυνο για τη δια βίου καθοδήγηση και συμβουλευτική αλλά εμπλέκονται διάφορα ιδρύματα.

Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα ήταν παραδοσιακά υπεύθυνα για την καθοδήγηση σύμφωνα με τις παροχές του Υπουργείου Παιδείας. Αυτό γίνεται πράξη με τη συνεργασία κέντρων κατάρτισης, τοπικά πρακτορεία καθοδήγησης, ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης και πανεπιστήμια. Συγκεκριμένα, στο κατώτερο επίπεδο της δευτεροβάθμιας, τα σχολεία προσφέρουν επαγγελματική καθοδήγηση σε

μαθητευόμενους που θέλουν να παρακολουθήσουν προγράμματα ΕΕΚ. Οι βασικότεροι δημόσιοι πάροχοι είναι: **Δημόσιες υπηρεσίες εύρεσης εργασίας** που λειτουργούν κυρίως σε περιφερειακό επίπεδο. Αυτές οι υπηρεσίες παρέχονται σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε χρήστη. Επίσης, **κέντρα εργασιακού προσανατολισμού** σε δημοτικό επίπεδο που προσφέρουν πληροφορίες και δεύτερου επιπέδου καθοδήγηση σε άτομα ή/και ομάδες που θέλουν να παρακολουθήσουν ανεξάρτητη κατάρτιση ή/και κάνουν σχέδια για εργασία. **Κέντρα πληροφόρησης**, σε δημοτικό ή περιφερειακό επίπεδο που παρέχουν δωρεάν πληροφορίες σε νέους σχετικά με την ΕΕΚ (προσφορές εργασίας, διαγωνισμοί, πρακτικές ασκήσεις, μαθητείες, πανεπιστήμια, υποτροφίες, σχολεία), τρέχουσες εκδηλώσεις (εκθέσεις, συναυλίες, εμπορικές εκθέσεις και άλλα) και εθελοντική εργασία. Η **εγγύηση νεότητας** είναι ένα πρόγραμμα που θεωρεί έναν ενισχυμένο ρόλο των υπηρεσιών καθοδήγησης και συμβουλευτικής ως το κλειδί για την επιτυχία, με έμφαση στη δημιουργία ατομικού προφίλ. Οι ανάγκες κάθε νεαρού ατόμου μελετώνται για να παρέχουν μια προσφορά στα μέτρα του καθενός.

Οι πάροχοι ΕΕΚ πιστοποιούνται στη βάση προτύπων ποιότητας όπως διαφαίνεται στο νέο σύστημα πιστοποίησης για παρόχους κατάρτισης και καθοδήγησης. Το σύστημα αυτό ενεργοποίησε μια σημαντική διαδικασία μεταρρύθμισης στην οποία οι ανθρώπινοι πόροι έχουν αναγνωριστεί ως παράγοντας κλειδί για τη βελτίωση του συστήματος κατάρτισης. Έρευνες του Ινστιτούτου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης Εργαζομένων (ISFOL) που διεξήχθησαν πρόσφατα επιβεβαιώνουν ότι τα πιστοποιημένα κέντρα κατάρτισης υιοθετούν όλο και περισσότερο οργανωτικά και διαχειριστικά μοντέλα προσανατολισμένα στη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις απόδοσης και την ικανοποίηση των αναγκών των τελικών χρηστών. Τα προγράμματα πιστοποίησης δεύτερης γενιάς (που συμβαδίζουν με το μοντέλο του 2008) έχουν οδηγήσει σε μεγαλύτερη έμφαση στους δείκτες αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας από ό,τι σε λογιστικούς ή δομικούς δείκτες.

Στη **ΣΛΟΒΕΝΙΑ**, μετά από το υποχρεωτικό εννιαετές δημοτικό σχολείο, το 98% του πληθυσμού μεταξύ της ηλικίας 15 και 19 παίρνουν μέρος στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αν και δεν είναι υποχρεωτική. Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση χωρίζεται σε τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση (δευτεροβάθμια τεχνική και επαγγελματική, δευτεροβάθμια επαγγελματική, επαγγελματική τεχνική και μικρής διάρκειας επαγγελματική) και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (γενικά και τεχνικά γυμνάσια "gimnazijas").

Η μετα-δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση αποτελεί μέρος της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ορίζεται ως ανώτερη εκπαίδευση μικρής διάρκειας και τα προγράμματα σπουδών είναι έντονα προσανατολισμένη προς την πράξη.

Η ανώτερη εκπαίδευση χωρίζεται σε τρία επίπεδα. Το πρώτο επίπεδο περιλαμβάνει επαγγελματικά προγράμματα σπουδών ανώτερης εκπαίδευσης και πανεπιστημιακά προγράμματα, το δεύτερο επίπεδο περιλαμβάνει μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών και το τρίτο επίπεδο ενσωματώνει τα διδακτορικά προγράμματα.

Οι ενήλικες εκπαιδεύονται σε ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα για ενηλίκους ή σε προγράμματα κατάλληλα για νέους που διεξάγονται σε δημόσια εκπαιδευτικά

ιδρύματα για ενήλικους, δημόσια σχολεία και ιδιωτικά ιδρύματα για εκπαίδευση ενηλίκων.

Η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας στη Σλοβενία γίνεται στη δευτεροβάθμια επαγγελματική και την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στη δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση λέγεται πρακτική κατάρτιση στην εργασία (PUD) και είναι μέρος της επίσημης/υποχρεωτικής πρακτικής άσκησης. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα καθορίζουν τον όγκο. Η πρακτική κατάρτιση στην εργασία διεξάγεται σε εταιρείες υπό την καθοδήγηση εκπαιδευμένων μεντόρων. Το σχολείο στέλνει μαθητές στην πρακτική κατάρτιση στην εργασία σύμφωνα με το ετήσιο σχέδιο εργασίας και με συμφωνία με τους εργοδότες με βάση συλλογικές ή ατομικές εκπαιδευτικές συμβάσεις. Οι μαθητές απασχολούνται σε άμεση εργασία και πρακτική κατάρτιση στην εργασία. Με βάση τη γραπτή γνώμη και αξιολόγηση της αναφοράς των μαθητών, ο διοργανωτής της πρακτικής κατάρτισης στην εργασία αξιολογεί την απόδοση των μαθητών σε μια κλίμακα δύο επιπέδων: επιτυγχάνει/απορρίπτεται.

Βασικοί στόχοι της πρακτικής κατάρτισης στην εργασία είναι:

Οι ενήλικες αποκτούν γνώσεις σε εξειδικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα για ενήλικους ή σε προγράμματα που ταιριάζουν και σε νέους που διεξάγονται σε δημόσια εκπαιδευτικά κέντρα για ενήλικους, δημόσια σχολεία και ιδιωτικά κέντρα για την εκπαίδευση ενηλίκων.

- Η απόκτηση πρακτικής εμπειρίας και η σύνδεση εκπαίδευσης και εργασίας
- Η αναβάθμιση της γνώσης που αποκτήθηκε στο σχολείο και η μεταφορά θεωρητικής γνώσης στην πράξη απευθείας στο εργασιακό περιβάλλον
- Κατάρτιση και ανάπτυξη ειδικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων του επαγγέλματος
- Ανακάλυψη νέων μαθησιακών περιστάσεων και τεχνολογικών διαδικασιών
- Ανακάλυψη νέων πόρων εργασίας, εξοπλισμού, εργαλείων, υλικού κ.ά.
- Προώθηση της συνεργασίας, ομαδικής δουλειάς, επικοινωνίας και εξυπηρέτησης πελατών
- Ανάπτυξη της υπευθυνότητας για τη δουλειά τους, την ποιότητα που απαιτείται για τη θέση και για τη συμμόρφωση με τις προβλέψεις υγείας και ασφάλειας στην εργασία αλλά και για την προστασία του περιβάλλοντος.

Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, προγράμματα ανώτερης επαγγελματικής εκπαίδευσης παρέχουν στους μαθητές επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες για τη χρήση επιστημονικών μεθόδων στην επίλυση σημαντικών τεχνικών και επιχειρηματικών προβλημάτων, την ανάπτυξη της ικανότητας να επικοινωνούν εντός του επαγγέλματός τους αλλά και με άλλα επαγγέλματα, την επαγγελματική κριτική και ευθύνη, πρωτοβουλίες και ανεξαρτησία κατά τη λήψη αποφάσεων και τη διοίκηση. Ένα υποχρεωτικό τμήμα της διδακτέας ύλης είναι η πρακτική άσκηση στο χώρο εργασίας. Κάποια προγράμματα/σπουδές πανεπιστημίου όπως η παιδαγωγική/εκπαίδευση ενηλίκων κ.λπ. μπορεί να περιλαμβάνουν επίσης υποχρεωτική πρακτική κατάρτιση στο χώρο εργασίας, η οποία ρυθμίζεται από εσωτερικές πράξεις αλλά δεν καθορίζεται από το νόμο (Πράξη Ανώτερης Εκπαίδευσης).

Αρκετές πράξεις που καλύπτουν την πρακτική άσκηση στο χώρο εργασίας (μόνο για το σύστημα δευτεροβάθμιας επαγγελματικής και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης):

- Πράξη Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (άρθρα 5,21,23-26,31-45).
- Πράξη Οργάνωσης και Χρηματοδότησης Εκπαίδευσης.
- Πράξη Εργασιακών Σχέσεων.
- Πράξη Πρόνοιας και Ασφάλειας Υγείας.
- Πράξη Ασφάλειας Σύνταξης και Αναπηρίας.
- Πράξη Εισφορών Κοινωνικής Ασφάλισης.
- Πράξη Εθνικών Επαγγελματικών Πιστοποιήσεων.
- Πράξη Ανώτερης Εκπαίδευσης.

Όταν ένα άτομο φύγει από το εκπαιδευτικό σύστημα, το νομοθετικό πλαίσιο για την εκπαίδευση στο χώρο εργασίας καλύπτεται από την Πράξη Σχέσεων Εργασίας (άρθρα 6, 54, 62, 137, 141, 170, 171, 195 και 217), ιδίως το άρθρο 170:

(1) Ένας εργαζόμενος έχει το δικαίωμα και το καθήκον στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση, την ανάπτυξη και την κατάρτιση σύμφωνα με τις ανάγκες της εργασιακής διαδικασίας με σκοπό τη διατήρηση ή τη βελτίωση της ικανότητας να αποδίδει υπό κάποια σύμβαση εργασίας, τη διατήρηση της θέσης εργασίας και την αύξηση της απασχολησιμότητας.

(2) Ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να παρέχει εκπαίδευση, κατάρτιση και επιμόρφωση για εργαζόμενους εάν απαιτείται από τις ανάγκες της εργασίας ή εάν μέσω της εκπαίδευσης, κατάρτισης ή επιμόρφωσης μπορεί να αποφευχθεί ο τερματισμός των συμβάσεων εργασίας εξαιτίας αδυναμίας ή επιχειρηματικών λόγων. Σύμφωνα με τις ανάγκες εκπαίδευσης, κατάρτισης και προηγμένης κατάρτισης εργαζομένων, ένας εργοδότης έχει το δικαίωμα να παραπέμψει τον εργαζόμενο σε εκπαίδευση ή κατάρτιση – ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα να υποβάλει υποψηφιότητα.

(3) Η διάρκεια και το πρόγραμμα εκπαίδευσης και τα δικαιώματα των μερών κατά τη διάρκεια και μετά την εκπαίδευση θα καθορίζεται από τη σύμβαση εκπαίδευσης ή τη συλλογική σύμβαση.

(4) Εάν ένας εργοδότης παραπέμψει έναν εργαζόμενο σε εκπαίδευση και κατάρτιση για τους λόγους που αναφέρονται στη δεύτερη παράγραφο αυτού του Άρθρου, ο εργοδότης αναλαμβάνει τα κόστη της εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Στα δευτεροβάθμια επαγγελματικά και τεχνικά σχολεία, ο διοργανωτής της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας είναι υπεύθυνος για την οργάνωση και όλες τις δραστηριότητες και την υποστήριξη για την εφαρμογή πρακτικής άσκησης και πρακτικής άσκησης στο χώρο εργασίας.

Η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας εκτός του εκπαιδευτικού συστήματος (για εργαζόμενους) μπορεί να ρυθμιστεί από συλλογικές συμβάσεις (μία για όλο το δημόσιο τομέα, διαφορετικές για διαφορετικούς τομείς του ιδιωτικού τομέα). Για τον ιδιωτικό τομέα, δεν είναι απαραίτητο να υπάρχει συλλογική σύμβαση. Σε αυτή την περίπτωση, η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας ρυθμίζεται ολοκληρωτικά από εσωτερικές πράξεις της εταιρείας, εφόσον υπάρχουν.

Η εκπαίδευση για μέντορες που θα αναλάβουν μαθητές δευτεροβάθμιων και τριτοβάθμιων επαγγελματικών σχολείων για πρακτική άσκηση με εργοδότες διεξάγεται από διάφορους οργανισμούς (όπως το Επιμελητήριο Τεχνών της

Σλοβενίας). Το Υπουργείο Παιδείας, Επιστημών, Πολιτισμού και Αθλητισμού ανακοινώνει μια δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την επιλογή δράσεων για την εκπαίδευση εκπαιδευτών για πρακτική άσκηση και προγράμματα σπουδών που οδηγούν σε τίτλους σπουδών. Η εκπαίδευση αυτή δεν προσφέρεται δωρεάν.

Περιεχόμενο της εκπαίδευσης:

- αναπτυξιακά χαρακτηριστικά εφήβων
- ανάπτυξη προσωπικότητας
- νοητικές διεργασίες
- σχεδιασμός και εφαρμογή της μαθησιακής διαδικασίας
- μεθοδολογία
- η σημασία της ασφάλειας στην εργασία
- το εκπαιδευτικό σύστημα στη Σλοβενία
- σκοπός της πρακτικής κατάρτισης στην εργασία
- η εταιρεία μας θέλει να εκπαιδεύσει μαθητές. Ποιες είναι οι διαδικασίες;
- διαφορά μεταξύ της εκπαίδευσης σε ατομικές ή συλλογικές εκπαιδευτικές συμβάσεις
- διαφορά μεταξύ των πρακτικών μαθημάτων και της πρακτικής κατάρτισης και εργασίας
- έλεγχος των χώρων κατάρτισης
- πρακτική κατάρτιση μαθητών

Στο σύστημα δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης: κάθε μαθητής στην επαγγελματική εκπαίδευση είναι υποχρεωμένος σε πρακτική κατάρτιση εντός της εργασίας.

Παραδοσιακά μαθησιακά περιβάλλοντα: το εκπαιδευτικό περιβάλλον είναι εξειδικευμένο και με στόχους (αίθουσες διδασκαλίας, εργαστήρια, κ.ά.), παραδοσιακή διδακτέα ύλη, έμφαση στη διδασκαλία και αξιολόγηση, ο χρόνος είναι ορισμένος με εκπαιδευτικό πρόγραμμα, χρονοδιαγράμματα και πρότυπα γνώσεων.

Ανοιχτά μαθησιακά περιβάλλοντα: ο χώρος είναι ευέλικτος, ανοιχτός, χωρίς έμφαση στο σκοπό, τα μαθήματα εστιάζουν στην ανάπτυξη της ατομικής μαθησιακής ικανότητας, είναι ευέλικτα, η διδακτέα ύλη είναι ανοιχτή, με την πιθανότητα επιλογής αντικειμένων και συνεργασιών εκτός σχολής. Υπάρχει πρόσβαση στην πληροφορική τεχνολογία για τη μάθηση, υπάρχουν μέντορες και άλλοι ειδικοί, η μάθηση είναι αμοιβαία και πολυδιάστατη. Ο χρόνος είναι μια προαιρετική επιλογή, η διδακτέα ύλη είναι ανοιχτή, ο χρόνος είναι ευέλικτος: κατά τη διάρκεια της μέρας ή της εβδομάδας, ατομικά εκπαιδευτικά προγράμματα.

Βασικοί στόχοι της PUD (πρακτική κατάρτιση στην εργασία) είναι:

- Η απόκτηση πρακτικής εμπειρίας
- Η σύνδεση εκπαίδευσης και εργασίας
- Η αναβάθμιση των γνώσεων που αποκτήθηκαν στο σχολείο και η μεταφορά θεωρητικής γνώσης στην πράξη άμεσα στο εργασιακό περιβάλλον

- Κατάρτιση και ανάπτυξη εξειδικευμένων ικανοτήτων και δεξιοτήτων για το επάγγελμα
- Ανακάλυψη νέων μαθησιακών περιστάσεων και τεχνολογικών διαδικασιών
- Ανακάλυψη νέων πόρων εργασίας, εξοπλισμού, εργαλείων, υλικών κ.ά.
- Εκπαίδευση στη συνεργασία, την ομαδική εργασία, την επικοινωνία και την εξυπηρέτηση πελατών
- Ανάπτυξη υπευθυνότητας για τη δουλειά τους, την ποιότητα που απαιτείται για τη θέση και για τη συμμόρφωση με τις προβλέψεις υγείας και ασφάλειας στην εργασία αλλά και για την προστασία του περιβάλλοντος.

Η κατάρτιση και εξέλιξη των εργαζομένων περιλαμβάνει:

- Εισαγωγή νέων εργαζομένων,
- Κατάρτιση για την εφαρμογή δεξιοτήτων
- Τεχνική κατάρτιση
- Μέντορινγκ, συμβουλευτική και
- Εξέλιξη των εργαζομένων

Στη Σλοβενία, τα εκπαιδευτικά προγράμματα για την εκπαίδευση που θα οδηγήσει σε επαγγελματικούς ή τεχνικούς τίτλους σπουδών και τα υποχρεωτικά προγράμματα βασίζονται σε επαγγελματικά πρότυπα. Το επαγγελματικό πρότυπο είναι ένα έγγραφο που ορίζει το περιεχόμενο των επαγγελματικών πιστοποιήσεων σε ένα συγκεκριμένο επίπεδο καθορίζει τις απαιτούμενες γνώσεις, δεξιότητες και γενικές και επαγγελματικές ικανότητες. Τα επαγγελματικά πρότυπα υιοθετούνται από τον υπουργό που είναι υπεύθυνος για την εργασία με βάση πρόταση από το Επιστημονικό Συμβούλιο της Δημοκρατίας της Σλοβενίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (το αρμόδιο Ειδικό Συμβούλιο).

Τα αποτελέσματα της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας και ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού περιεχομένου εκτός του εκπαιδευτικού συστήματος (για εργαζόμενους) ρυθμίζονται από συλλογικές συμβάσεις (μία για ολόκληρο το δημόσιο τομέα, διαφορετικές για διάφορους τομείς του ιδιωτικού τομέα). Εάν μια ιδιωτική εταιρεία δεν έχει συλλογική σύμβαση, η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας διέπεται ολοκληρωτικά από τις εσωτερικές πράξεις της εταιρείας.

Παρόλα αυτά, όπως σημειώθηκε παραπάνω, σε πολλούς οργανισμούς, ακόμα και όταν πρέπει να ρυθμιστεί η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας, δεν είναι δομημένη διαδικασία και είναι κυρίως προφορική και ανεπίσημη ή μη-επίσημη.

Το σύστημα ΕΕΚ της **ΚΥΠΡΟΥ** παίζει σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση των άμεσων αρνητικών επιπτώσεων της κρίσης στην αγορά εργασίας αλλά και στην τοποθέτηση των θεμελίων για μελλοντική ανάπτυξη. Οι βασικές προκλήσεις του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης όπως διαγράφονται στο πρόγραμμα εθνικής μεταρρύθμισης είναι να ενθαρρυνθεί η περαιτέρω συμμετοχή στη δια βίου μάθηση και να αυξηθεί η συμμετοχή στην ΕΕΚ. Κρίσιμα σημεία καμπής προς αυτή την κατεύθυνση είναι η καθιέρωση των ιδρυμάτων μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, τα οποία θα προσφέρουν στους μαθητές ένα ενδιάμεσο επίπεδο εκπαίδευσης μεταξύ της ανώτερης δευτεροβάθμιας και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αλλά και η καθιέρωση νέων,

σύγχρονων μορφών μαθητείας, σχεδιασμένης για να αποτελέσει μια βιώσιμη, εναλλακτική μορφή κατάρτισης και εξέλιξης για τους νέους. (Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop), 2012).

Η δομή της ΕΕΚ αλλάζει με την εισαγωγή μιας νέας, σύγχρονης μορφής μαθητείας, έναν εναλλακτικό δρόμο για νέους μεταξύ 14 και 20 και την καθιέρωση ιδρυμάτων μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, τα οποία θα προσφέρουν στους μαθητές ένα ενδιάμεσο επίπεδο εκπαίδευσης. Η εφαρμογή της νέας, σύγχρονης μορφής μαθητείας έχει ξεκινήσει και θα τεθεί σε πλήρη λειτουργία μέχρι το 2015.

Η δευτεροβάθμια τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση παρέχει μια ευρεία γκάμα αρχικών προγραμμάτων κατάρτισης στην Κύπρο. Η νέα διδακτέα ύλη, που αναμένεται να έχει αναπτυχθεί μέχρι το 2015, θα βελτιώσει την ελκυστικότητα της ΕΕΚ και θα συνδέσει τις εξειδικεύσεις με τις τρέχουσες ανάγκες της αγοράς εργασίας. Η ΕΕΚ είναι ένα σημαντικό μέρος και κατέχει προνομιακή θέση στη στρατηγική της δια βίου μάθησης της Κύπρου. Οι βασικές δράσεις της περιλαμβάνουν τη βελτίωση των υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης και συμβουλευτικής και την ανάπτυξη ενός δικτύου εθνικών πιστοποιήσεων (NQF) (Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop), 2012).

Το χαμηλότερο επίπεδο στο οποίο είναι διαθέσιμη η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση είναι το ανώτερο δευτεροβάθμιο επίπεδο στα τεχνικά σχολεία, συμπεριλαμβανομένων των βραδινών τεχνικών σχολείων. Η ΕΕΚ είναι επίσης διαθέσιμη μέσω του συστήματος μαθητείας, που δέχεται μαθητές που εγκαταλείπουν την επίσημη εκπαίδευση μεταξύ των βαθμίδων οκτώ και δέκα. Παρέχεται επίσης μετα-δευτεροβάθμια ΕΕΚ, από το ακαδημαϊκό έτος 2012-13 στα μετα-δευτεροβάθμια ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η ΕΕΚ σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρέχεται σε τέσσερα δημόσια ιδρύματα/κολέγια, που υπάγονται υπό την δικαιοδοσία διαφόρων υπουργείων και σε αρκετά ιδιωτικά κολέγια. Επιπλέον, στην Κύπρο, η επαγγελματική κατάρτιση παρέχεται ευρέως σε ανέργους, άλλες ομάδες που κινδυνεύουν με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας και ενήλικους γενικά μέσω ενός συνόλου από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς όπως κολέγια, ιδρύματα κατάρτισης, εταιρείες συμβούλων και επιχειρήσεις (Korelli, 2014).

Στην Κύπρο, η απόφαση να συγχωνευθεί το κέντρο κατάρτισης ΕΕΚ και να ενσωματωθεί στην τριτοβάθμια εκπαίδευση το 2011 οδήγησε σε σοβαρά προβλήματα στην παροχή ΕΕΚ. Αυτό συνέβη καθώς χάθηκε μια αποτελεσματική οδός πρόσβασης από την παροχή ΕΕΚ δευτεροβάθμιου επιπέδου προς το ανώτερο επίπεδο. Αν και πλέον θεωρείται ότι η μεγαλύτερη προσφορά ΕΕΚ σε μεταδευτεροβάθμιο επίπεδο είναι κρίσιμη για τις προσπάθειες να καταπολεμηθεί η υψηλή ανεργία, η Κύπρος προσπαθεί ακόμα να καθιερώσει ένα νέο πλαίσιο για την παροχή ΕΕΚ. Το πρόβλημα δεν είναι μόνο στην παροχή της ΕΕΚ. Ένα μέρος του προβλήματος είναι η καθυστέρηση της Κύπρου στην καθιέρωση ενός εθνικού δικτύου πιστοποιήσεων. Ως αποτέλεσμα, η παροχή ΕΕΚ στην Κύπρο, ιδίως σε μετα-δευτεροβάθμιο επίπεδο λειτουργεί υπό την αιγίδα του υπουργείου παιδείας αλλά υστερεί σε δυνατότητες. Η έλλειψη της προσφοράς ΕΕΚ στη μετα-δευτεροβάθμια εκπαίδευση έτσι έδωσε έμφαση στα ακαδημαϊκά επιτεύγματα ως προϋπόθεση

εισαγωγής και έτσι εμπόδισε πιθανότατα αυτούς που είχαν να κερδίσουν περισσότερα από τη διέξοδο της ΕΕΚ. (Korelli, 2010).

Αυτή τη στιγμή, το κενό στη μεταδευτεροβάθμια ΕΕΚ καλύπτεται εν μέρει από ιδιωτικά ιδρύματα, τουλάχιστον σε τομείς στους οποίους υπάρχει ζήτηση εργασίας. Αυτό έχει οδηγήσει στη δημιουργία μιας συστηματοποίησης και ρύθμισης των ιδιωτικών κέντρων από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ), που μπορεί να θεωρηθεί ένα βήμα μπροστά για άλλες χώρες. Το σύστημα αναπτύχθηκε από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και απευθύνεται σε όλους τους παροχείς κατάρτισης στην Κύπρο, δηλ. Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, Δομές Επαγγελματικής Κατάρτισης και Εκπαιδευτές Επαγγελματικής Κατάρτισης. Έτσι, η ΑνΑΔ έγινε ουσιαστικά ένας θεματοφύλακας της ποιότητας στην παροχή ΕΕΚ στον ιδιωτικό τομέα και επέτρεψε πολύ μεγαλύτερη διάδοση της παροχής μεταδευτεροβάθμιας και συνεχιζόμενης ΕΕΚ από ό,τι θα ήταν δυνατόν μέσω της χρήσης δημόσιων πόρων.

Οι ευθύνες για την ΕΕΚ μοιράζονται σε δυο υπουργεία: το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, που ασχολείται κυρίως με την αρχική ΕΕΚ και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που ασχολείται κυρίως με τις μαθητείες. Το μεγαλύτερο μέρος της εξουσίας, της ευθύνης και του σχεδιασμού βρίσκεται στα χέρια του Υπουργείου Παιδείας. Παρόλα αυτά, η ευθύνη για το μεγαλύτερο μέρος της Συνεχιζόμενης ΕΕΚ ανήκει στην Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, ένα κυβερνητικό σώμα που λειτουργεί ανεξάρτητα. Η έμφαση της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινων Πόρων είναι η δημιουργία δράσεων που αντιμετωπίζουν την ανεργία σε όλα τα επίπεδα και ιδίως στην παροχή εμπειρίας σε αποφοίτους ΕΕΚ και ανώτερης εκπαίδευσης. Υπάρχει μια γκάμα δημόσιων ιδρυμάτων που παρέχουν προγράμματα ΕΕΚ τα οποία υπάγονται σε άλλα υπουργεία. Η ΑνΑΔ υποστηρίζει επίσης ιδιωτικές εταιρικές πρωτοβουλίες για ΕΕΚ (Korelli, 2010).

Τα προγράμματα κατάρτισης εφαρμόζονται από δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις. Για να εγκριθούν θα πρέπει να πληρούν τα κριτήρια που έχουν τεθεί από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού. Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού εξασφαλίζει την ποιότητα των προγραμμάτων που επιδοτεί με το να διεξάγει ελέγχους στο στάδιο της έγκρισης προγραμμάτων, το στάδιο εφαρμογής προγραμμάτων και το στάδιο της καταβολής της επιδότησης. Μια σημαντική εξέλιξη αναφορικά με τους εκπαιδευτές είναι η εισαγωγή ενός συστήματος για την αξιολόγηση και την πιστοποίηση των παρόχων της κατάρτισης (Korelli, 2014).

Το χαμηλότερο επίπεδο στο οποίο είναι διαθέσιμη η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση είναι το ανώτερο δευτεροβάθμιο επίπεδο στα τεχνικά σχολεία, συμπεριλαμβανομένων των βραδινών τεχνικών σχολείων. Η ΕΕΚ είναι επίσης διαθέσιμη μέσω του συστήματος μαθητείας, που δέχεται μαθητές που εγκαταλείπουν την επίσημη εκπαίδευση μεταξύ των βαθμίδων οκτώ και δέκα. Παρέχεται επίσης μετα-δευτεροβάθμια ΕΕΚ, από το ακαδημαϊκό έτος 2012-13 στα μετα-δευτεροβάθμια ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η ΕΕΚ σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρέχεται σε τέσσερα δημόσια ιδρύματα/κολέγια, που υπάγονται υπό την δικαιοδοσία διαφόρων υπουργείων και σε αρκετά ιδιωτικά κολέγια.

Το σύστημα μαθητείας είναι μέχρι στιγμής ένα διετές πρόγραμμα αρχικής ΕΕΚ, που περιλαμβάνει πρακτική και θεωρητική κατάρτιση σε νέους που δεν ολοκλήρωσαν με επιτυχία τη δευτεροβάθμια υποχρεωτική εκπαίδευσή τους και θέλουν να εκπαιδευθούν και να απασχοληθούν σε τεχνικά επαγγέλματα (Korelli, 2014).

Η ΕΕΚ σε ανώτερο δευτεροβάθμιο επίπεδο παρέχεται σε τεχνικά σχολεία για μαθητές ηλικίας 15-18 και απογευματινά τεχνικά σχολεία, αλλά και στις απογευματινές και βραδινές τάξεις των τεχνικών σχολείων ενηλίκων. Η δευτεροβάθμια τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση, ΔΤΕΚ, παρέχει μια ευρεία γκάμα προγραμμάτων αρχικής κατάρτισης σε αποφοίτους γυμνασίου και ενηλίκους.

Επιπλέον, πριν το 2012, η ΕΕΚ σε μεταδευτεροβάθμιο επίπεδο δεν ήταν διαθέσιμη στην Κύπρο. Το Υπουργείο Παιδείας, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και άλλους παράγοντες έχει καθιερώσει, στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, μεταδευτεροβάθμια ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, τα οποία προσφέρουν επιπλέον τεχνική εξειδίκευση και ξεκίνησαν τη λειτουργία τους το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013. Οι μαθητές που θα φοιτήσουν σε αυτά τα ιδρύματα, ιδίως όσοι επιθυμούν να εισέλθουν απευθείας στην αγορά εργασίας έχουν την ευκαιρία να λάβουν ή να ολοκληρώσουν την τεχνική και επαγγελματική τους εκπαίδευση (ISCED 45, EQF επίπεδο 5).

Η ΕΕΚ σε τριτοβάθμιο επίπεδο παρέχεται από τέσσερα δημόσια ιδρύματα που βρίσκονται υπό την αιγίδα διάφορων υπουργείων και 40 ιδιωτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στην Κύπρο υπάρχουν και δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Υπάρχουν τέσσερα δημόσια ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (όχι πανεπιστημιακού επιπέδου) που προσφέρουν προγράμματα σπουδών σε δασοπονία, γαστρονομία και άλλα επαγγέλματα. Αυτά τα ιδρύματα λειτουργούν υπό την αιγίδα ενός αρμόδιου υπουργείου ή οργανισμού ως εξής:

(α) το Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου λειτουργεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,

(β) το Δασικό Κολέγιο λειτουργεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος,

(γ) η Σχολή Ξεναγών (λειτουργεί ανάλογα με τις ανάγκες) λειτουργεί υπό την αιγίδα του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού

(δ) η Κυπριακή Αστυνομική Ακαδημία λειτουργεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης (MJPO).

Εκτός από αυτά τα προγράμματα, πάνω από 10 ιδιωτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης προσφέρουν ακαδημαϊκά προγράμματα σπουδών στη βάση συμφωνιών επικύρωσης ή ενοποιημένης παρουσίας (franchise) με περισσότερα από 10 Ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος δικαίου της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ο Νόμος που εφαρμόστηκε το 1996 ρυθμίζει την ίδρυση και λειτουργία όλων των ιδιωτικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που πρέπει να είναι εγγεγραμμένα στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Επιπλέον των παραπάνω, υπάρχουν επίσης άλλες μορφές εκπαίδευσης που αναφέρονται σε προγράμματα ΕΕΚ, οι οποίες δεν οδηγούν σε κάποιο επίσημο τίτλο σπουδών αλλά σε επαγγελματική ανάπτυξη και ενημέρωση εξειδικευμένων ικανοτήτων και δεξιοτήτων και οι οποίες απευθύνονται σε ενήλικες, εργαζόμενους, ανέργους και άλλες ομάδες που κινδυνεύουν με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.

Τα βασικά σώματα που προωθούν την παροχή εκπαίδευσης για εργαζόμενους είναι η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού της Κύπρου, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλα υπουργεία και δημόσια ιδρύματα. Επιπλέον, ιδιωτικά ιδρύματα, όπως κολέγια, ιδρύματα εκπαίδευσης, εταιρείες συμβούλων και επιχειρήσεις προσφέρουν μια γκάμα προγραμμάτων για ενήλικους, συμπεριλαμβανομένων αρκετών που δεν επιδοτούνται από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού.

Τέλος, αν και εξίσου σημαντικά, τα κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, προσφέρουν μεγάλη ποικιλία προγραμμάτων με σκοπό την ολιστική ανάπτυξη της προσωπικότητας κάθε ενήλικα και την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική εξέλιξη των πολιτών και της κοινωνίας. Τα κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων λειτουργούν τόσο σε αστικές όσο και σε αγροτικές περιοχές της Κύπρου τις οποίες ελέγχει η κυβέρνηση και διοικούνται από το Τμήμα Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (Korelli, 2014).

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ασχολείται κυρίως με την αρχική ΕΕΚ και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ασχολείται κυρίως με τη μαθητεία. Το μεγαλύτερο μέρος της εξουσίας, της ευθύνης και του σχεδιασμού βρίσκεται στα χέρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Παρόλα αυτά, η ευθύνη για το μεγαλύτερο μέρος της συνεχιζόμενης ΕΕΚ ανήκει στην Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, ενός κυβερνητικού σώματος που λειτουργεί ανεξάρτητα. Η έμφαση της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού είναι να δημιουργήσει δράσεις που αντιμετωπίζουν την ανεργία σε κάθε επίπεδο, ιδίως με την παροχή εμπειρίας σε αποφοίτους ΕΕΚ και ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης. Υπάρχει μια ποικιλία δημόσιων ιδρυμάτων που προσφέρουν προγράμματα ΕΕΚ που υπάγονται σε άλλα υπουργεία. Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού υποστηρίζει επίσης ιδιωτικές εταιρικές πρωτοβουλίες για συνεχιζόμενη ΕΕΚ (Korelli, 2010).

Δεν έχει γίνει ξεκάθαρη διάκριση μεταξύ εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών ΕΕΚ στην Κύπρο. Συνήθως ο όρος «εκπαιδευτικός» αναφέρεται σε εκπαιδευτές σε κάθε επίπεδο του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος, δηλαδή άτομα που εργάζονται κυρίως στο επίσημο κομμάτι του συστήματος ΕΕΚ, ενώ ο όρος «εκπαιδευτής» αναφέρεται σε άτομα που προσφέρουν εκπαίδευση στο πλαίσιο του καλά καθιερωμένου εκπαιδευτικού συστήματος της Κύπρου, δηλαδή άτομα που εργάζονται κυρίως στο ανεπίσημο μέρος του συστήματος ΕΕΚ.

Εκπαίδευση πριν την εργασία και εντός της εργασίας για Εκπαιδευτικούς και Εκπαιδευτές Αρχικής ΕΕΚ

Εκπαιδευτικοί στην Ανώτερη Δευτεροβάθμια Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση

Αυτό το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η έκδοση αυτή απεικονίζει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτή.

Τα προγράμματα κατάρτισης και ανάπτυξης για την εκπαίδευση πριν την ανάληψη καθηκόντων είναι η υποχρεωτική κατάρτιση των Βοηθών Διευθυντών και Διευθυντών των Τεχνικών και Επαγγελματικών Σχολών, που οργανώνονται από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, τα προαιρετικά προγράμματα κατάρτισης και ανάπτυξης για εκπαιδευτικούς και τέλος οι ειδικές δραστηριότητες ανάπτυξης (Ομάδες που οργάνωσαν εκτεταμένα εργαστήρια εντός της εργασίας με έμφαση σε εκπαιδευτικές προσεγγίσεις για την υποστήριξη της εφαρμογής νέων προγραμμάτων σπουδών στα σχολεία τους)

Εκπαιδευτικοί σε δημόσια ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Μόνο για την Αστυνομική Ακαδημία είναι προαπαιτούμενη η εκπαίδευση πριν την ανάληψη καθηκόντων. Οι εκπαιδευτικοί στην Αστυνομική Ακαδημία είναι αστυνομικοί με εμπειρία στο αστυνομικό σώμα, οι οποίοι μετατίθενται από τη θέση τους ώστε να διδάξουν. Οι Αστυνομικοί που επιθυμούν να διδάξουν πρέπει να έχουν τουλάχιστον το βαθμό του Λοχία.

Κατά τη διάρκεια της εργασίας, η συνεχιζόμενη εκπαίδευση των εκπαιδευτικών της αρχικής ΕΕΚ σε δημόσια ιδρύματα είναι συνηθισμένη. Είναι προαιρετικό σε όλα τα δημόσια ιδρύματα και πρέπει να γίνουν ακόμα πρωτοβουλίες για να αυξηθεί η συμμετοχή σε προγράμματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης. Η πλειονότητα των προγραμμάτων κατάρτισης εντός της εργασίας τα οποία παρακολουθούν οι εκπαιδευτικοί στα δημόσια ιδρύματα σχετίζονται με τα πεδία ενδιαφέροντος του ιδρύματος αλλά και τις εκπαιδευτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών.

Εκπαιδευτές σε δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης και επιχειρήσεις

Δεν υπάρχει προϋπόθεση εκπαίδευσης πριν την εργασία για εκπαιδευτές σε δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης και επιχειρήσεις αλλά το κάθε ίδρυμα τα ορίζει μεμονωμένα. Η εκπαίδευση πριν την ανάληψη καθηκόντων για εκπαιδευτές της αρχικής ΕΕΚ είναι υποχρεωτική μόνο σε περίπτωση που δεν έχουν καθόλου προηγούμενη εκπαιδευτική εμπειρία.

Κατά τη διάρκεια της εργασίας, η συνεχιζόμενη εκπαίδευση για εκπαιδευτές είναι προαιρετική και γι' αυτό επαφίεται στα ιδρύματα κατάρτισης και τις εταιρείες και τους εκπαιδευτές τους να επενδύσουν στη βελτίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους. Η ΑνΑΔ εφαρμόζει και χρηματοδοτεί εξειδικευμένα προγράμματα κατάρτισης για εκπαιδευτές.

Κατάρτιση πριν και κατά τη διάρκεια της εργασίας για εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές της Συνεχιζόμενης ΕΕΚ

Οι προϋποθέσεις κατάρτισης πριν και κατά τη διάρκεια της εργασίας για εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές συνεχιζόμενης ΕΕΚ είναι οι ίδιες με αυτές που ισχύουν για τους εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές αρχικής ΕΕΚ όπως περιεγράφηκαν παραπάνω. (Korelli, 2010)

Αρχικά, η συμμετοχή των ατόμων στην επαγγελματική εκπαίδευση εξαρτάται από το ότι η παροχή δευτεροβάθμιας τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της βραδινής τεχνικής εκπαίδευσης, το σύστημα μαθητείας

και η δημόσια τριτοβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση είναι δωρεάν, ενώ τα διάφορα προγράμματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης προσφέρονται έναντι μικρού αντιτίμου. Δημόσιοι πόροι, που διατίθενται κυρίως από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού είναι η βασική πηγή χρηματοδότησης της ΕΕΚ.

Καταρχήν, στην Κύπρο υπάρχουν τρία βασικά διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. Αυτά είναι η πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση, η διαδικτυακή (με βάση το διαδίκτυο) και οι μαθητείες. Η πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση αναφέρεται σε διάφορα σημεία στην παραπάνω αναφορά.

Η Monaliz (2012) προτείνει η διαδικτυακή εκπαίδευση να θεωρείται ότι περιλαμβάνει τόσο τη μάθηση μέσω της Τεχνολογίας της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας όσο και την εκμάθηση των απαραίτητων δεξιοτήτων για τη χρήση της Πληροφορικής στην κοινωνία της γνώσης (Χριστοδούλου, Γερμανάκος και Σαμαράς, 2008). Η διαδικτυακή εκπαίδευση στην Κύπρο μπορεί να ταξινομηθεί σε τρεις βασικές κατηγορίες, οι οποίες είναι: Εκπαίδευση με Υπολογιστές, Εκπαίδευση Τεχνολογίας και Διαδικτυακή Εκπαίδευση. Η Εκπαίδευση με Υπολογιστές είναι μια μορφή εκπαίδευσης στην οποία οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να μάθουν εκτελώντας εξειδικευμένα προγράμματα στους υπολογιστές τους. Η Τεχνολογική Εκπαίδευση αποτελεί μάθηση μέσω ηλεκτρονικής τεχνολογίας, συμπεριλαμβανομένου του Διαδικτύου, εσωτερικών δικτύων, ακουστικών/ηχητικών συναντήσεων, δορυφορικών εκπομπών, διαδικτυακών αιθουσών συνομιλίας και διαδικτυακών μεταδόσεων (Koller, 2001). Από την άλλη, η Διαδικτυακή Εκπαίδευση χρησιμοποιεί μέσα ροής για να δημιουργήσει ένα δυναμικό περιβάλλον μάθησης μέσω του διαδικτύου. Είναι ένας πολύ καλός τρόπος να δοθεί περιεχόμενο ηλεκτρονικής μάθησης σε μια μεγάλη ομάδα ανθρώπων που βρίσκονται διασκορπισμένοι σε όλο τον κόσμο αρκεί να έχουν συνδέσεις υψηλής ταχύτητας. Στην Κύπρο, οι διαδικτυακά εκπαιδευόμενοι χρησιμοποιούν πολλές πηγές τεχνολογίας για τα μαθήματά τους όπως Περιβάλλοντα Εικονικής Εκμάθησης με χαρακτηριστικά που υποστηρίζουν συγχρονισμένες/ασύγχρονες επικοινωνίες, διαδικτυακές συνεργασίες, συγγραφή/παρουσίαση περιεχομένου και προσωπικά εργαλεία παραγωγικότητας (Monaliz, 2012).

Επιπλέον, ένα από τα θέματα που επανέρχονται στην αναζήτηση εργασίας για πρώτη φορά είναι η έλλειψη εμπειρίας. Στην Κύπρο, οι μαθητείες είναι ένα από τα πιο σημαντικά και γνωστά μαθησιακά περιβάλλοντα που μπορούν να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους που αναζητούν ευκαιρίες απασχόλησης και εμπειρία. Οι μαθητευόμενοι που επιθυμούν να εισέλθουν στο μόνιμο εργατικό δυναμικό θα πρέπει να συμπληρώσουν την ακαδημαϊκή τους προετοιμασία με μια γκάμα άλλων εμπειριών όπως η φοίτηση στο εξωτερικό, η κοινωνική εργασία, οι προπτυχιακές ερευνητικές εμπειρίες, η συμμετοχή σε αθλητικές και άλλες φοιτητικές ομάδες, συμμετοχή σε προ-επαγγελματικούς οργανισμούς και πρακτική άσκηση. Στην Κύπρο, κυρίως τα πανεπιστήμια και η πρακτική άσκηση επιτρέπουν τη μάθηση στην πράξη σε ένα περιβάλλον στο οποίο σε επιβλέπει ένας επαγγελματίας της δουλειάς και έχεις την ευκαιρία να πετύχεις τους προσωπικούς σου μαθησιακούς στόχους χωρίς την ευθύνη της μόνιμης απασχόλησης. Η πρακτική άσκηση είναι ζωτικής σημασίας γιατί προφέρει την ευκαιρία να εργαστεί κανείς με κάποιον που μπορεί να

γίνει μέντοράς του – όχι μόνο κατά την πρακτική άσκηση αλλά καθ' όλη τη διάρκεια της καριέρας του (Monaliz, 2012).

Η Κύπρος δεν έχει επίσημη διαδικασία αξιολόγησης/εκτίμησης και αναγνώρισης των Κριτηρίων Αξιολόγησης στην εκπαίδευση στην εργασία. Ο κάθε εκπαιδευόμενος μπορεί να λάβει ένα πιστοποιητικό ή δίπλωμα για τη συμμετοχή του στην εκπαίδευση εντός της εργασίας, παρόλα αυτά αυτό αναγνωρίζεται μόνο ως επιπλέον εμπειρία, χωρίς επίσημη αναγνώρισή του ως τίτλου σπουδών.

Το **Ελβετικό** σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης χωρίζεται σε δύο μέρη: επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ, δευτεροβάθμιο επίπεδο) και επαγγελματική εκπαίδευση (τριτοβάθμιο επίπεδο, τύπος Β).

Το ελβετικό σύστημα ΕΕΚ είναι κυρίως γνωστό για το δυαδικό εκπαιδευτικό του σύστημα. Μετά από εννιαετή υποχρεωτική φοίτηση, οι νέοι μπορούν είτε να εισέλθουν απευθείας στην αγορά εργασίας και να γίνουν μαθητευόμενοι (αυτό είναι γνωστό ως διττή προσέγγιση εκπαίδευσης, καθώς ουσιαστικά οι μαθητευόμενοι εργάζονται σε μια εταιρεία ενώ παρακολουθούν σχολικά προγράμματα που οδηγούν σε έναν επαγγελματικό τίτλο), να εισέλθουν σε κάποιο άλλο επαγγελματικό σχολείο πλήρους φοίτησης ή να συνεχίσουν να σπουδάζουν και να παρακολουθήσουν ένα γενικό σχολείο ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που τους προετοιμάζει για πανεπιστημιακές σπουδές.

Διττή προσέγγιση εκπαίδευσης

Η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας είναι πολύ σημαντική στο εκπαιδευτικό σύστημα της Ελβετίας και τα περισσότερα προγράμματα ΕΕΚ ανήκουν στην κατηγορία της διττής προσέγγισης (δηλ. Διδασκαλία μερικής απασχόλησης στην τάξη σε ένα σχολείο ΕΕΚ, σε συνδυασμό με μαθητεία μερικής απασχόλησης σε μια εταιρεία). Υπάρχουν περίπου 250 προγράμματα για να επιλέξει κανείς.

Στα **προγράμματα ΕΕΚ** που βασίζονται στη διττή προσέγγιση, οι μαθητευόμενοι παρακολουθούν μαθήματα σε σχολεία ΕΕΚ σε βάση μερικής φοίτησης και αφιερώνουν τον υπόλοιπο χρόνο μαθητεύοντας σε μια εταιρεία. Με αυτό τον τρόπο, τα προγράμματα ΕΕΚ οργανώνονται σε διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

α) Εκπαίδευση με βάση την εργασία
Η Εκπαίδευση με βάση την εργασία λαμβάνει χώρα σε εταιρείες που προσφέρουν μαθητείες, στις οποίες οι εκπαιδευόμενοι λαμβάνουν τη βασική τεχνογνωσία, τις γνώσεις και τις δεξιότητες που είναι απαραίτητες για το επάγγελμα της επιλογής τους. Οι εκπαιδευόμενοι λαμβάνουν επίσης ενεργά μέρος στις διαδικασίες παραγωγής της εταιρείας που τους φιλοξενεί.

β) Αίθουσα διδασκαλίας
Στις σχολές ΕΕΚ παρέχεται διδασκαλία στην τάξη. Αποτελείται από διδασκαλία σε επαγγελματικά θέματα αλλά και θέματα που εμπίπτουν στην κατηγορία Γλώσσα, Επικοινωνία και Κοινωνία. Οι σχολές ΕΕΚ προσφέρουν επίσης μια προπαρασκευαστική τάξη για τις Εξετάσεις Ομοσπονδιακού Επαγγελματικού Διπλώματος (Baccalaureate).

γ) Ειδικά επαγγελματικά προγράμματα
Τα ειδικά επαγγελματικά προγράμματα έχουν σκοπό να συμπληρώσουν τη διδασκαλία στην τάξη στα σχολεία ΕΕΚ και την πρακτική άσκηση στις εταιρείες παρέχοντας στους εκπαιδευόμενους απαραίτητες πρακτικές δεξιότητες.

Τα **προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης** τριτοβάθμιου επιπέδου έχουν σκοπό τη διευκόλυνση της μεταφοράς και απόκτησης δεξιοτήτων τριτοβάθμιου επιπέδου που είναι απαραίτητες για τη διεξαγωγή σύνθετων εργασιών και λήψης αποφάσεων που σχετίζονται με ένα συγκεκριμένο επάγγελμα. Για την πρόσβαση και την εισαγωγή σε αυτά, οι υποψήφιοι πρέπει να διαθέτουν ένα Πτυχίο Ομοσπονδιακής ΕΕΚ, έναν τίτλο ανώτερης εκπαίδευσης ή κάποιο αντίστοιχο πτυχίο. Στο τριτοβάθμιο επίπεδο, η εκμάθηση στο χώρο εργασίας και η επαγγελματική άσκηση πρέπει να γίνονται ως μέρος της προετοιμασίας που είναι απαραίτητη για την απόκτηση ενός τίτλου σπουδών αναγνωρισμένου από το Πρόγραμμα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ομοσπονδιακό Δίπλωμα ή Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δίπλωμα Επαγγελματικής Κατάρτισης). Μια τέτοια πιστοποίηση μπορεί να αποκτηθεί μέσω:

- 1 Ομοσπονδιακή εξέταση Επαγγελματικής Κατάρτισης. Η προετοιμασία για τις ομοσπονδιακές εξετάσεις επαγγελματικής κατάρτισης λαμβάνει χώρα παράλληλα με τις συνήθεις εργασιακές δραστηριότητες του ατόμου.
- 2 Προγράμματα κολεγίου επαγγελματικής κατάρτισης. Τα προγράμματα αυτά μπορεί να είναι πλήρους ή μερικής φοίτησης.

Επιπλέον, η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας διεξάγεται επίσης σε **προγράμματα Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΣΕΚ)**, που ορίζονται επίσης ως συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση σχετική με την εργασία. Υπάρχει μια ευρεία γκάμα προγραμμάτων ΣΕΚ σχετικών με την εργασία στην Ελβετία. Τα προγράμματα αυτά οργανώνονται σε διάφορα επίπεδα και για διάφορες ομάδες.

Η νομική βάση για κάθε πρόγραμμα ΕΕΚ στην Ελβετία μπορεί να βρεθεί σε διατάγματα ΕΕΚ που έχουν εκδοθεί από την Κρατική Γραμματεία Παιδείας, Έρευνας και Καινοτομίας. Αυτά συντάσσονται μέσω κοινών προσπαθειών της Συνομοσπονδίας, των καντονιών και των αντίστοιχων επαγγελματικών οργανισμών.

Το νομικό πλαίσιο για την ΕΕΚ και ειδικότερα τη διττή προσέγγιση (εκπαίδευση στο χώρο εργασίας για μαθητείες) καθορίζονται και διέπονται από την Ελβετική Ομοσπονδιακή Πράξη για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (VPETA, Παράρτημα A2) και το σχετικό Διάταγμα (VPETO). Άλλου είδους εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο χώρο εργασίας διέπονται από διάφορους ομοσπονδιακούς νόμους όπως: την Ομοσπονδιακή Πράξη για τη Συνεχιζόμενη Κατάρτιση και τη Δια βίου Μάθηση. Άλλες δραστηριότητες εκπαίδευσης στον εργασιακό χώρο γίνονται με ανεπίσημο ή μη επίσημο τρόπο και δε διέπονται από κάποιο νομικό πλαίσιο.

Σε γενικές γραμμές, η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) παρέχεται σε ανώτερο δευτεροβάθμιο επίπεδο ενώ η Ειδική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΕΚ) παρέχεται σε τριτοβάθμιο επίπεδο Β.

Και η ΕΕΚ και η ΕΕΕΚ χρησιμοποιούν σαφώς καθορισμένη διδακτέα ύλη και διαδικασίες πιστοποίησης. Χαρακτηρίζονται επίσης από υψηλό βαθμό διαπερατότητας. Το ελβετικό σύστημα ΕΕΕΚ προσφέρει ένα ευρύ φάσμα από διαθέσιμες επιλογές εκπαίδευσης. Τα προγράμματα ταιριάζουν σε πολλές διαφορετικές ικανότητες και είναι προσανατολισμένα στις ανάγκες πολλών διαφορετικών ηλικιακών ομάδων.

Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ)

Τα προγράμματα ΕΕΚ καλύπτουν μια περίοδο δύο, τριών ή τεσσάρων ετών, ανάλογα με το πεδίο. Στην Ελβετία, τα προγράμματα ΕΕΚ οδηγούν σε αναγνωρισμένους τίτλους σπουδών και ανοίγουν το δρόμο για τη δια βίου μάθηση.

Τριετή ή τετραετή προγράμματα σπουδών που οδηγούν σε ένα Ομοσπονδιακό Δίπλωμα ΕΕΚ παρέχουν στους εκπαιδευόμενους τις απαραίτητες δεξιότητες που χρειάζονται για ένα συγκεκριμένο επάγγελμα και τους ανοίγουν την πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση δευτεροβάθμιου επιπέδου Β (ΕΕΕΚ). Με τη συμπλήρωση ενός τριετούς ή τετραετούς προγράμματος ΕΕΚ, οι εκπαιδευόμενοι δίνουν μια τελική εξέταση για να λάβουν το Ομοσπονδιακό Δίπλωμα ΕΕΚ.

Διετή προγράμματα ΕΕΚ που οδηγούν σε ένα Ομοσπονδιακό Πιστοποιητικό ΕΕΚ επιτρέπουν σε νέους με πιο πρακτικές δεξιότητες να λάβουν μια αναγνωρισμένη πιστοποίηση για ένα συγκεκριμένο επαγγελματικό προφίλ. Οι απόφοιτοι ενός διετούς προγράμματος ΕΕΚ μπορούν να εισαχθούν απευθείας σε ένα τριετές ή τετραετές πρόγραμμα που οδηγεί σε ένα Ομοσπονδιακό Δίπλωμα ΕΕΚ. Με τη συμπλήρωση ενός διετούς προγράμματος ΕΕΚ, οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να δώσουν μια τελική εξέταση για να λάβουν το Ομοσπονδιακό Πιστοποιητικό ΕΕΚ. Τα διετή προγράμματα ΕΕΚ είναι σχεδιασμένα για να λαμβάνουν υπόψιν τις ειδικές ανάγκες των εκπαιδευόμενων.

Ομοσπονδιακό Επαγγελματικό Baccalaureate. Επιπλέον από το πιστοποιητικό ΕΕΚ, το προαιρετικό Ομοσπονδιακό Επαγγελματικό Baccalaureate είναι διαθέσιμο σε εκπαιδευόμενους που παρακολουθούν το προπαρασκευαστικό τμήμα του Ομοσπονδιακού Επαγγελματικού Baccalaureate, το οποίο αποτελείται από γενικά εκπαιδευτικά θέματα. Σε γενικές γραμμές, οι κάτοχοι του Ομοσπονδιακού Επαγγελματικού Baccalaureate έχουν το δικαίωμα να εισαχθούν σε οποιοδήποτε πανεπιστήμιο εφαρμοσμένων τεχνών της Ελβετίας χωρίς να πρέπει να δώσουν άλλες εισιτήριες εξετάσεις. Οι κάτοχοι Ομοσπονδιακού Επαγγελματικού Baccalaureate μπορούν επίσης να δώσουν την Εξέταση Πανεπιστημιακών Κλίσεων (UAT) για να λάβουν την πρόσθετη πιστοποίηση που χρειάζεται για την είσοδο σε ένα πανεπιστήμιο των καντονιών ή ένα από τα δύο ομοσπονδιακά ιδρύματα τεχνολογίας της Ελβετίας (το ΕΤΗ στη Ζυρίχη ή το ΕΡΦ στη Λοζάνη).

Ειδική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΕΚ)

Η ειδική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση είναι σχεδιασμένη για να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας μέσω ενός συνδυασμού στέρεων πρακτικών δεξιοτήτων και εδραιωμένης θεωρητικής ειδικής γνώσης.

Εξέταση για το Ομοσπονδιακό Δίπλωμα ΕΕΕΚ. Αυτή η εξέταση απευθύνεται σε επαγγελματίες με πολλά χρόνια επαγγελματικής εμπειρίας, οι οποίοι επιθυμούν να βελτιώσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους και να εξειδικευθούν σε ένα

συγκεκριμένο πεδίο ως συνέχεια του προγράμματος ΕΕΚ τους. Οι επιτυγχόντες υποψήφιοι λαμβάνουν το Ομοσπονδιακό Δίπλωμα ΕΕΕΚ, το οποίο σε γενικές γραμμές αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμετοχή στην Εξέταση για το Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δίπλωμα ΕΕΕΚ.

Εξέταση για το Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δίπλωμα ΕΕΕΚ. Αυτή η εξέταση απευθύνεται κυρίως σε επαγγελματίες που έχουν αποκτήσει μεγάλη εμπειρία στο πεδίο τους ή/και σκοπεύουν να αναλάβουν διοικητική θέση σε κάποια εταιρεία.

Προγράμματα κολεγίου ΕΕΕΚ. Τα προγράμματα κολεγίου ΕΕΕΚ απευθύνονται σε επαγγελματίες που έχουν το Ομοσπονδιακό Δίπλωμα ΕΕΕΚ ή αντίστοιχο πιστοποιητικό και επιθυμούν να βελτιώσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες και να αναλάβουν διοικητικές θέσεις.

Μεταβατικές επιλογές μεταξύ κατώτερου και ανώτερου δευτεροβάθμιου επιπέδου.

Μετά την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης (κατώτερη δευτεροβάθμια), οι μαθητές μπορούν να συμπληρώσουν τις σπουδές τους παρακολουθώντας πρακτικά προγράμματα σχετικά με την εργασία, τα οποία τους προετοιμάζουν για εισαγωγή σε ένα πρόγραμμα ΕΕΚ ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι μεταβατικές επιλογές δεν διαρκούν περισσότερο από ένα έτος και περιλαμβάνουν μαθήματα όπως πρακτική άσκηση και προ-μαθητείες.

Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Κατάρτιση σχετική με την εργασία (ΣΕΚ)

Μεγάλο φάσμα επιλογών ΣΕΤ σχετικών με την εργασία (δηλ. Μη-επίσημα προγράμματα, σεμινάρια κ.λπ.) είναι διαθέσιμο σε όλα τα εκπαιδευτικά επίπεδα ως μέρος της δια βίου μάθησης.

ΕΕΚ για ενήλικες

Οι ενήλικες μπορούν να παρακολουθήσουν «διορθωτικές» τάξεις για να λάβουν μια πιστοποίηση ΕΕΚ. Η Ομοσπονδιακή Πράξη Επαγγελματικής και Εκπαίδευσης και Κατάρτισης αφήνει ανοιχτές πολλές επιλογές σχετικά.

Η παροχή ΕΕΚ είναι μια αποστολή που έχουν αναλάβει η Συνομοσπονδία, τα καντόνια και Επαγγελματικοί οργανισμοί (όπως κοινωνικοί εταίροι, εμπορικές ενώσεις και άλλοι πάροχοι οργάνωσης και ΕΕΚ/ΣΕΤ).

Η ανάμιξη επαγγελματικών οργανισμών στη διαδικασία της χάραξης πολιτικής για την ΕΕΚ είναι ιδιαίτερα σημαντική στην Ελβετία και μάλιστα καθορίζεται από το νόμο. Οι εργοδότες εμπλέκονται επίσης άμεσα στην παροχή ΕΕΚ προσφέροντας θέσεις μαθητείας, συνεισφέροντας στην καθιέρωση και τη λειτουργία εξειδικευμένων προγραμμάτων και στη διεξαγωγή του τμήματος της διαδικασίας εθνικών εξετάσεων που σχετίζεται με το χώρο εργασίας.

Η Ελβετική Συνομοσπονδία

Είναι υπεύθυνη για τη στρατηγική διαχείριση και την ανάπτυξη του ελβετικού συστήματος ΕΕΚ και ΣΕΚ. Βασικές αρμοδιότητες είναι:

- Η εξασφάλιση της ποιότητας, της εξέλιξης και της καινοτομίας του συστήματος.
- Η εγγύηση της Συγκρισιμότητας και της διαφάνειας των προγραμμάτων ΕΕΚ

σε όλη την Ελβετία.

- Ο ορισμός και η εφαρμογή του εθνικού νομικού πλαισίου ΕΕΚ (διατάγματα ΕΕΚ, νόμοι, πολιτική).
- Να αναγνωρίσει επαγγελματικά προγράμματα, εξετάσεις, προγράμματα κατάρτισης, πιστοποιήσεις (επίσης ξένες πιστοποιήσεις) και λοιπά.
- Να ιδρύσει το σύστημα ΕΕΕΚ (το ένα τέταρτο των δαπανών του δημοσίου τομέα για το σύστημα της ΕΕΕΚ χρηματοδοτείται από τη Συνομοσπονδία).

Αυτά και άλλες αρμοδιότητες σε γενικές γραμμές αναλαμβάνονται από:

- Την *Κρατική Γραμματεία Παιδείας, Έρευνας και Καινοτομίας (SERI)*.
- Το Ελβετικό Ομοσπονδιακό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (SFIVET).

Καντόνια

Η Ελβετική Συνομοσπονδία αποτελείται από 26 Καντόνια και το κάθε καντόνι λειτουργεί ως γραφείο ΕΕΕΚ, το οποίο είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή και την επίβλεψη της ΕΕΚ και ΣΕΚ σε επίπεδο καντονίου. Τα καντόνια είναι γενικά υπεύθυνα για την εκπαίδευση και την κατάρτιση στην Ελβετία.

Βασικές αρμοδιότητές τους είναι:

- Η εφαρμογή του Ομοσπονδιακού συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.
- Η επίβλεψη των μαθητειών, σχολών ΕΕΚ και κολεγίων ΣΕΚ.
- Η παροχή προσφορών που θα προετοιμάζουν τους νέους για εισαγωγή στην ΕΕΚ και προγράμματα που θα παρέχουν επαγγελματικές, εκπαιδευτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες.
- Η έκδοση αδειών που θα επιτρέπουν στις εταιρείες υποδοχής να δέχονται μαθητείες και πρακτικές ασκήσεις.
- Η παροχή κατάρτισης στους εκπαιδευτές ΕΕΚ στις εταιρείες υποδοχής.
- Η προώθηση των ευκαιριών μαθητείας.

Επαγγελματικοί οργανισμοί

Οι επαγγελματικοί οργανισμοί παίζουν σημαντικό ρόλο στον καθορισμό των προγραμμάτων και των ευκαιριών μαθητείας και συγκεκριμένα:

- *Οι εμπορικές ενώσεις και οι οργανισμοί της κάθε βιομηχανίας* είναι υπεύθυνοι για τον καθορισμό του περιεχομένου της κατάρτισης και τις διαδικασίες των εθνικών πιστοποιήσεων. Επιπλέον, οργανώνουν μαθήματα ΕΕΚ και ΣΕΚ για τους διάφορους τομείς.
- *Οι κοινωνικοί εταίροι και άλλοι σχετικοί οργανισμοί και παροχείς ΕΕΕΚ* εμπλέκονται επίσης και συνεργάζονται με τις εμπορικές ενώσεις για να αναπτύξουν τα προγράμματα ΕΕΕΚ και το περιεχόμενό τους.
- Οι εταιρείες παρέχουν (η συμμετοχή τους στην ΕΕΕΚ είναι εθελοντική) μαθητείες ΕΕΚ και πρακτικές ασκήσεις ΣΕΚ στους νέους εργαζόμενους (και μερικές φορές επίσης σε ενήλικους) για να τους δώσουν την ευκαιρία για μια πιστοποίηση ΕΕΚ.

Βασικές αρμοδιότητες των επαγγελματικών οργανισμών είναι:

- Να καθιερώσουν το εκπαιδευτικό περιεχόμενο των προγραμμάτων ΕΕΚ και των προγραμμάτων ΣΕΚ των κολεγίων που οδηγούν σε τίτλους σπουδών.
- Να καθιερώσουν εθνικές διαδικασίες πιστοποίησης για προγράμματα ΕΕΚ

- αλλά και για ομοσπονδιακές εξετάσεις ΣΕΚ.
- Να προωθήσουν τη μαθητεία μέσω των εταιρειών ώστε να δημιουργήσουν θέσεις μαθητείας για τους νέους.
 - Να αναπτύξουν νέα προγράμματα κατάρτισης ώστε να ανταποκριθούν στη ζήτηση των εταιρειών και τις ανάγκες που προκύπτουν στην αγορά εργασίας.
 - Να οργανώσουν προγράμματα κατάρτισης για τις εταιρείες ώστε να προάγουν τις ευκαιρίες συνεχιζόμενης εκπαίδευσης για τους εργαζόμενους.
 - Η διαχείριση των πόρων ΕΕΕΚ.

Κατάρτιση για επαγγελματίες ΕΕΚ/ΣΕΚ

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση για εκπαιδευτές στις εταιρείες κατάρτισης, για εκπαιδευτικούς στα σχολεία ΕΕΚ και τα κολέγια ΣΕΚ αλλά και των εκπαιδευτών στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση που σχετίζεται με την εργασία λαμβάνει χώρα σε πανεπιστημιακά ιδρύματα και άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα (ιδίως για εκπαιδευτές σε εταιρείες κατάρτισης και εκπαιδευτές στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση που σχετίζεται με την εργασία). Η εκπαίδευση και κατάρτιση των επαγγελματιών ΕΕΚ/ΣΕΚ ρυθμίζεται από τη Συνομοσπονδία στο πλαίσιο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Τα προγράμματα ποικίλουν ανάλογα με το επίπεδο διδασκαλίας και τον όγκο εργασίας (μερικής ή ολικής φοίτησης).

Σπονδυλωτό σύστημα Εκπαιδεύστε τους Εκπαιδευτές: κατάρτιση για εκπαιδευτές που εργάζονται εκτός του ομοσπονδιακού πλαισίου ΕΕΚ (για παράδειγμα εκπαιδευτές ΣΕΚ, εκπαιδευτές εντός των εταιρειών, εκπαιδευτές κέντρων ενηλίκων, εκπαιδευτές που εργάζονται με άτομα/εργαζόμενους χαμηλών προσόντων, κ.ά.).

Για εκπαιδευτές, προπονητές, καθοδηγητές και άλλους που εργάζονται εκτός του ομοσπονδιακού πλαισίου ΕΕΚ, το ελβετικό σπονδυλωτό σύστημα «Εκπαιδεύστε τους Εκπαιδευτές» προσφέρει την ευκαιρία για πιστοποίηση ΣΕΚ.

Το σύστημα αυτό το διαχειρίζεται η ελβετική Ομοσπονδία εκπαίδευσης ενηλίκων (που είναι ο εθνικός οργανισμός-ομπρέλα για την εκπαίδευση ενηλίκων και λειτουργεί ως επαγγελματική ένωση και ομάδα άσκησης πίεσης).

Μια ιδιαιτερότητα του συστήματος εκπαιδευτών είναι ότι το Μαθησιακό Περιεχόμενο καθορίζεται από επαγγελματικούς οργανισμούς και οι εργοδότες έχουν την ευθύνη για τον ορισμό του περιεχομένου της ΕΕΚ (μέσω διαταγμάτων που περιγράφουν τις δεξιότητες που θα διδαχθούν σε κάθε πρόγραμμα και σχεδίων κατάρτισης) και των εθνικών εξετάσεων. Οι επαγγελματικοί οργανισμοί έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα στην έναρξη του σχεδιασμού νέων διαταγμάτων ή την αναθεώρηση παλαιότερων και την προετοιμασία σχεδίων κατάρτισης.

ΜΕΡΟΣ Β: ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ-ΜΕΛΗ

Η εμπειρική έρευνα περιλάμβανε ερωτηματολόγια που δόθηκαν σε δύο βασικές ομάδες-στόχους του προγράμματος DIDO και συγκεκριμένα:

- (1) εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές, μέντορες και συμβούλους
- (2) εργαζόμενους, εργαζόμενους χαμηλών προσόντων και εργαζόμενους σε επισφαλείς θέσεις εργασίας

Παρακάτω παρουσιάζουμε τα ευρήματα από την ανάλυση των ερωτηματολογίων από κάθε ομάδα.

ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΠΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ, ΜΕΝΤΟΡΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥΣ

Ο αριθμός συμμετεχόντων από αυτή την ομάδα στόχο, σε κάθε χώρα-μέλος αναγράφεται στον παρακάτω πίνακα:

	Ρουμανία	Αυστρία	Ιρλανδία	Ιταλία	Σλοβενία	Κύπρος	Ελβετία
Αρ. συμμετεχόντων	37	35	28	49	20	35	Δε διατίθεται

Όλες οι ομάδες ήταν μικτού φύλου, οι περισσότεροι συμμετέχοντες ήταν γυναίκες (Ρουμανία, Ιταλία, Σλοβενία, Ιρλανδία). Στην Αυστρία και την Κύπρο η κατανομή των φύλων ήταν σχεδόν ισάριθμη.

Αναφορικά με το ρόλο των συμμετεχόντων, στη Ρουμανία και την Αυστρία οι μισοί εξ αυτών ήταν εκπαιδευτές, στην Ιρλανδία οι μισοί ήταν εκπαιδευτικοί και στη Σλοβενία μέντορες, στην Κύπρο περίπου το 40% έκανε άλλες δουλειές και στην Ιταλία υπήρχε σχεδόν ίση κατανομή μεταξύ εκπαιδευτικών, εκπαιδευτών και τις άλλες κατηγορίες.

Τονίζουμε ότι 7 από τους 35 συμμετέχοντες στην Αυστρία και 4 στην Ιρλανδία παρέλειψαν κάποιες από τις ερωτήσεις.

Στο ερώτημα σχετικά με τα δυνατά σημεία της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας οι συμμετέχοντες αξιολόγησαν το ότι «είναι εμπειρικό» ως το πιο σημαντικό στοιχείο (Ρουμανία, Αυστρία, Ιρλανδία, Κύπρος), ενώ δεύτερο με μικρή διαφορά ήταν τα «προνόμια για τους εκπαιδευόμενους» (Ρουμανία, Σλοβενία, Κύπρος).

Οι συμμετέχοντες αξιολόγησαν επίσης υψηλά «τις θετικές επιπτώσεις που έχει η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας στο κοινωνικό περιβάλλον του χώρου εργασίας» (Ρουμανία, Ιρλανδία), «το ότι δεσμεύεται από τα συμφραζόμενα» (Σλοβενία, Αυστρία), το ότι «είναι μια κοινή μαθησιακή εμπειρία» (Ιρλανδία, Κύπρος), τη «σχέση μεταξύ του κοινωνικού περιβάλλοντος του χώρου εργασίας ΚΑΙ της εμπειρίας και του κοινωνικού κόσμου των συμμετεχόντων (Ιταλία).

Όσον αφορά τις αδυναμίες της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας, είναι αξιοσημείωτο ότι η πλειονότητα των ερωτηθέντων απάντησαν ότι το «ο σκοπός της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας είναι πολύ γενικός και δεν λειτουργεί αρκετά ως ολοκληρωμένη εικόνα της κατάστασης στην αγορά εργασίας» είναι πολύ σημαντικό. Οι συμμετέχοντες από την Αυστρία, τη Σλοβενία και την Κύπρο θεώρησαν αυτά τα στοιχεία απολύτως απαραίτητα.

«Η αδυναμία να διαχωριστεί ή να μεταφερθεί η δεξιότητα από το πλαίσιο στο οποίο αναμένεται να εμφανιστεί» (Σλοβενία), «Το προσωρινό στοιχείο, το ότι δεν είναι μια συνεχής διαδικασία μάθησης» (Κύπρος), «Η κατάρτιση είναι υπερβολικά εξειδικευμένη» (Ιταλία) και «Η κατάρτιση είναι πολύ γενική και όχι εξειδικευμένη για τη συγκεκριμένη θέση εργασίας του συμμετέχοντος» (Ιρλανδία) θεωρήθηκαν πολύ σημαντικά και απολύτως απαραίτητα. Στη Ρουμανία μόνο λίγοι από τους ερωτηθέντες θεωρούν κάποια από αυτές τις αδυναμίες απολύτως σημαντικές.

Όσον αφορά τις ευκαιρίες που προσφέρει η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας, σχεδόν όλες αξιολογήθηκαν ως πολύ σημαντικές ή απολύτως απαραίτητες: «Βελτιωμένες ικανότητες επικοινωνίας» (Αυστρία, Ιταλία, Ρουμανία). «Ευκαιρίες για επαγγελματική αυτοεξέλιξη» (Σλοβενία, Κύπρος, Ρουμανία), «Παροχή ευκαιριών για τη βελτίωση/ανάκτηση βασικών δεξιοτήτων/ικανοτήτων» (αλφαριθμητισμός, μαθηματικές γνώσεις, πληροφορική...) (Ιρλανδία, Ρουμανία), «Πληροφόρηση σχετικά με συναδέλφους σε διαφορετικές καταστάσεις/περιβάλλοντα» (Αυστρία). Η διάσταση «Παροχή ευκαιριών για πιθανή προαγωγή» θεωρήθηκε πολύ σημαντική για την Κύπρο ενώ από τους συμμετέχοντες στην Αυστρία δε θεωρήθηκε τόσο σημαντική.

Οι συμμετέχοντες από τη Ρουμανία και την Ιταλία θεώρησαν τον «Περιορισμό των μαθημάτων αποκλειστικά στο συγκεκριμένο είδος εργασίας» ως μια από τις πιο σημαντικές απειλές για την εκπαίδευση στο χώρο εργασίας ενώ η Ιρλανδία και η Κύπρος θεώρησαν τη «μη αναζήτηση άλλων ευκαιριών κατάρτισης» ως πολύ σημαντική. Για την Αυστρία και τη Σλοβενία, οι απειλές που αναφέρθηκαν δε θεωρούνται σημαντικός παράγοντας στην εκπαίδευση στο χώρο εργασίας.

Αναφορικά με τις τρεις κατηγορίες των Μαθησιακών Στόχων, σε όλες τις χώρες το «Πρακτικές δεξιότητες ή ικανότητες» έλαβε την υψηλότερη βαθμολογία. Μόνο οι ερωτηθέντες από τη Ρουμανία και την Ιταλία βαθμολόγησαν επίσης ως πολύ σημαντικές τις «Δεξιότητες αυτογνωσίας όπως αυτοαξιολόγηση και διαχείριση».

Ανάμεσα στα προβλήματα που συναντήθηκαν στη διεξαγωγή της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας, οι συμμετέχοντες από την Ιταλία, Ρουμανία, Αυστρία, Σλοβενία και Ιρλανδία βαθμολόγησαν υψηλά το «φόβος για το επίσημο εκπαιδευτικό περιβάλλον με βάση προηγούμενες μαθησιακές εμπειρίες».

Μια σαφής προτίμηση για τη μάθηση μέσω της πράξης σημειώθηκε στις απαντήσεις από τη Ρουμανία, Ιταλία, Σλοβενία, Αυστρία και Κύπρο. Η «εκπαίδευση μέσω παρουσίασης» αξιολογήθηκε ως σημαντική από τους ερωτηθέντες στην Ιρλανδία. Η «προσέγγιση ένας προς έναν» και η «εκπαίδευση με σημεία αναφοράς» είχαν τα χαμηλότερα ποσοστά στην Ιταλία, Ρουμανία και Αυστρία.

Σχετικά με τις τεχνολογικές διαστάσεις των μαθησιακών περιβαλλόντων, οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες δήλωσαν ότι είναι εξοικειωμένοι με τις νέες τεχνολογίες, οι περισσότεροι από αυτούς τις χρησιμοποιούν καθημερινά και σε εβδομαδιαία βάση.

Σε σχέση με την αλληλεπίδρασή τους με τους μαθητευόμενους τους, τόσο μέσα όσο και έξω από το περιβάλλον εργασίας, περίπου 65% των ερωτηθέντων έδειξαν ότι συμφωνούν με ή αποδέχονται αυτού του είδους την αλληλεπίδραση αλλά υπάρχει μια γενική προτίμηση για μια επαγγελματική απόσταση και ξεκάθαρα όρια: Ιρλανδία – 100%, μέσος όρος 80% στην Κύπρο, Αυστρία, Ιταλία, Ρουμανία και σχεδόν 50% στη Σλοβενία. Οι ερωτηθέντες δήλωσαν ότι γενικά τα όρια σε αυτή τη σχέση τίθενται από τους ίδιους. Αυτό παρόλα αυτά δεν αναιρεί την αντίληψη ενός ικανοποιητικού επιπέδου στην τρέχουσα σχέση εκπαιδευτή-εκπαιδευόμενου, που έχει αξιολογηθεί θετικά σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις.

ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΕ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ, ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΧΑΜΗΛΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΣΕ ΕΥΑΛΩΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ

Ο αριθμός των συμμετεχόντων από αυτή τη δεύτερη ομάδα-στόχο, σε κάθε χώρα, αναγράφεται στον παρακάτω πίνακα:

	Ρουμανία	Αυστρία	Ιρλανδία	Ιταλία	Σλοβενία	Κύπρος	Ελβετία
Αρ. συμμετεχόντων	41	35	54	43	26	35	Δε διατίθεται
Γυναίκες	26	25	4	24	15	22	Δε διατίθεται
Άνδρες	15	10	50	19	11	13	Δε διατίθεται

Αναφορικά με την τρέχουσα εργασιακή σύμβαση, οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες δήλωσαν ότι έχουν μόνιμη σύμβαση.

Οι περισσότεροι έχουν πιστοποιήσεις δευτέρου επιπέδου (στη Ρουμανία, Ιταλία, Σλοβενία, Ιρλανδία, Κύπρο). Στην Αυστρία το 20% των ερωτηθέντων έχουν πιστοποίηση δευτέρου επιπέδου και η πλειονότητα (66%) έχει ολοκληρώσει κάποιον άλλο τύπο επαγγελματικής πιστοποίησης.

Σε γενικές γραμμές όλα τα δυνατά σημεία που αναφέρθηκαν αξιολογήθηκαν ως σημαντικά από την άποψη των εργαζόμενων και τα πιο σημαντικά ήταν «*το να ζητάει κανείς συμβουλές και υποστήριξη από ειδικούς*» για την Αυστρία, Κύπρο, Ρουμανία, Σλοβενία και επόμενη η «*αύξηση των ευκαιριών μου για προαγωγή/καλύτερο μισθό*» (Κύπρος, Ιταλία, Ιρλανδία), «*πολύ πρακτική*» (Αυστρία, Σλοβενία, Ιρλανδία), «*σχετική με την τωρινή μου απασχόληση*» (Ρουμανία, Σλοβενία, Ιρλανδία).

Όσον αφορά τη σημασία των αδυναμιών στο χώρο εργασίας, ερωτηθέντες από την Αυστρία, Ρουμανία, Σλοβενία, Ιρλανδία θεώρησαν απολύτως σημαντικό το γεγονός

ότι η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας «*βασίζεται στον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις της εταιρείας*». Άλλα σημαντικά προβλήματα ήταν ότι «*η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας βασίζεται υπερβολικά στην τρέχουσα απασχόλησή μου και δε μου επιτρέπει να αναπτυχθώ περισσότερο από τον τωρινό μου ρόλο*» (Αυστρία, Σλοβενία) και «*έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα*» (βάσει σύμβασης) (Κύπρος, Ρουμανία). Η διάσταση «η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας έχει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα» ήταν απόλυτα σημαντική για τους συμμετέχοντες σε Αυστρία, Σλοβενία, Ιταλία, ενώ για εκείνους στην Κύπρο και τη Ρουμανία είχε τη μικρότερη σημασία.

Η πιο σημαντική ευκαιρία που προσφέρει η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας την οποία ανέφεραν οι ερωτηθέντες σε όλες τις χώρες που συμμετείχαν ήταν «*Αυξημένες γνώσεις και δεξιότητες*». Άλλα δυνατά στοιχεία της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας ήταν «*αυξημένη παραγωγικότητα*» (Ρουμανία, Σλοβενία, Ιταλία), «*Περιθώριο αυτοβελτίωσης και λήψης κάποιου τίτλου σπουδών*» (Αυστρία, Κύπρος, Σλοβενία, Ιρλανδία).

Αναλύοντας τη σημασία των απειλών που ελλοχεύουν στην εκπαίδευση στο χώρο εργασίας, το ότι «*οι γνώσεις που λαμβάνονται περιορίζονται σε αυτό μόνο το είδος εργασίας*» χαρακτηρίστηκε πολύ σημαντικό για τους συμμετέχοντες από Κύπρο, Ρουμανία, Σλοβενία, Ιταλία, ενώ στην Αυστρία και την Ιρλανδία θεώρησαν σημαντικό το «*Αίσθηση πίεσης για συμμετοχή από τον εργοδότη μου*».

Οι περισσότερο προτιμώμενες μέθοδοι εκπαίδευσης σύμφωνα με τους εργαζόμενους που απάντησαν το ερωτηματολόγιο ήταν: «*Οπτικό (ειδικό) στυλ εκπαίδευσης*» (Κύπρος, Ρουμανία), «*Προφορικό στυλ*» (Αυστρία, Σλοβενία), «*Λογικό (μαθηματικό) στυλ εκπαίδευσης*» (Αυστρία, Σλοβενία), «*Φυσικό (κιναισθητικό) στυλ εκπαίδευσης*» (Ιρλανδία), «*Κοινωνικό (διαπροσωπικό) στυλ εκπαίδευσης*» (Ιταλία).

Αναφορικά με τις προτιμώμενες τεχνικές, η πλειονότητα των συμμετεχόντων από την Αυστρία δήλωσε ότι η αγαπημένη τους είναι η «*Μάθηση μέσω της εργασίας/πράξης*». Οι ερωτηθέντες από άλλες χώρες προτίμησαν «*Μάθηση μέσω συμβουλών*».

Για όλους τους ερωτηθέντες, το «*Μαθησιακό περιβάλλον βασισμένο στο χώρο εργασίας*» ήταν το αγαπημένο. Το δεύτερο προτιμώμενο μαθησιακό περιβάλλον ήταν «*Τεχνολογικό μαθησιακό περιβάλλον*» για την Κύπρο, Ρουμανία, Σλοβενία, Ιταλία, Ιρλανδία σε αντίθεση με την Αυστρία όπου το περιβάλλον αυτό προτιμήθηκε λιγότερο.

Μεγάλο ποσοστό των εργαζόμενων που έλαβαν μέρος σε αυτή την έρευνα (περίπου 80%) ήταν ικανοποιημένο με τις συνθήκες της τρέχουσας εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας τους.

Η πλειονότητα των εργαζομένων απάντησαν ότι η πρόσβασή τους στην εκπαίδευση στο χώρο εργασίας ήταν εύκολη, οι υπόλοιποι απάντησαν «όχι» και υποστήριξαν ότι οι λόγοι ήταν: «*νομοθεσία/νομικό πλαίσιο*» (Αυστρία, Σλοβενία, Ιταλία), «*Απαιτήσεις για προηγούμενες γνώσεις και δεξιότητες*» (Αυστρία, Κύπρος), «*εργασιακό περιβάλλον απομακρυσμένο*» (Ιρλανδία).

Η συμμετοχή στην εκπαίδευση στο χώρο εργασίας αποδείχθηκε εύκολη και προσβάσιμη για περισσότερους από τους μισούς συμμετέχοντες. Ανάμεσα στα πράγματα που εμποδίζουν τη συμμετοχή ήταν: «Έλλειψη προσωπικής κατάλληλης Γνώσης και Δεξιοτήτων» (Αυστρία, Ρουμανία, Σλοβενία), «Δραστηριότητες υπερβολικά δύσκολες» (Κύπρος), «Ηλικία» (Ιρλανδία).

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΕΤΑΙΡΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ Η ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΡΟΥΜΑΝΙΑ:

- Τα πλεονεκτήματα της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας θεωρούνται πολύ σημαντικά ή απολύτως απαραίτητα από την πλειονότητα των ερωτηθέντων, τόσο στην περίπτωση εκπαιδευτών όσο και εργαζομένων.
- Στην περίπτωση εργαζομένων, οι ευκαιρίες που παρέχει η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας είναι απολύτως απαραίτητα. Οι εργαζόμενοι προτιμούν οπτική εκπαίδευση, κιναισθητική εκπαίδευση, προφορική εκπαίδευση και λογική εκπαίδευση. Επιπλέον, οι μέθοδοι που προτιμούν είναι οι συμβουλές, οι εκμάθηση μέσω της εργασίας, της πρακτικής και της ομαδικής δουλειάς, της ομαδικής συζήτησης. Η ιδιωτική εκπαίδευση, σε απομονωμένο περιβάλλον δεν εκτιμάται καθόλου.
- Οι καινοτόμες μέθοδοι/προσεγγίσεις αξιολογούνται ως απολύτως απαραίτητες από τους εκπαιδευτές.
- Όσον αφορά το περιβάλλον, προτιμούνται ο χώρος εργασίας και τα εργαστήρια, η τεχνολογία και οι νέες τεχνολογίες θα έπρεπε να είναι η βάση της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας.
- Ευτυχώς, οι εργαζόμενοι της Ρουμανίας παραδέχονται ότι είχαν εύκολη πρόσβαση στις πληροφορίες και την εκπαίδευση. Υπάρχουν όμως μερικοί παράγοντες που την εμποδίζουν: το υπόβαθρο και η εμπειρία των εργαζομένων, οι ακατάλληλες σχέσεις, η έλλειψη γνώσεων και τεχνολογικών δεξιοτήτων στην περίπτωση των εργαζομένων.
- Οι εκπαιδευτές εντόπισαν τους ακόλουθους αποτρεπτικούς παράγοντες: έλλειψη ικανοτήτων και γνώσεων στην περίπτωση των εργαζομένων και ο φόβος των εκπαιδευόμενων για το επίσημο εκπαιδευτικό περιβάλλον.
- Η κοινωνική αλληλεπίδραση και επικοινωνία είναι απολύτως απαραίτητα τόσο για τους εργαζόμενους όσο και τους εκπαιδευτές.
- Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η πρακτική εκπαίδευση και η ομαδική εργασία προτιμώνται περισσότερο, όπως και το περιβάλλον του εργασιακού χώρου.
- Οι εκπαιδευτικοί προτείνουν η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας να περιλαμβάνει πληροφορίες για την εργασία με δύσκολους χαρακτήρες ανθρώπων, λύσεις για καθημερινά προβλήματα, αποτελεσματικές λύσεις επικοινωνίας και πολιτιστικές, ιστορικές και γενικότερες γνώσεις (όπως μπορεί να παρατηρήσει κανείς στην περίπτωση των ανοιχτών απαντήσεων).

ΣΛΟΒΕΝΙΑ:

- Αύξηση της επίγνωσης και της κατανόησης, συμπεριλαμβανομένου του γενικού πλαισίου και περιστάσεων, προβλημάτων, κινδύνους και τον κάθε οργανισμό
- Προκαταρκτική εκτίμηση ακαδημαϊκής γνώσης και δεξιοτήτων, όπως η αξιολόγηση της γνώσης και της χρήσης των πηγών γνώσεων.
- Βελτίωση της κρίσης, συμπεριλαμβανομένης της απόδοσης και των αποτελεσμάτων, προτεραιοτήτων και των επιπέδων κινδύνου.

ΙΤΑΛΙΑ:

- Διαστάσεις σχετικές με τη σφαίρα των σχέσεων.
- Ομάδα εργασίας.
- Σύγκριση με συναδέλφους.
- Χρήση νέων τεχνολογιών.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ:

- Οι παραδοσιακές προσεγγίσεις εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας φαίνεται να είναι εξαιρετικής σημασίας για τους εκπαιδευόμενους, κάτι που μπορεί να οφείλεται στην οικειότητα της προσέγγισης και τον πιθανό φόβο για νέες προσεγγίσεις και μεθοδολογίες. Γι' αυτό, αυτή η προσέγγιση, που θα είναι διάσπαρτη με επιπλέον καινοτόμες και προκλητικές μεθοδολογίες θα πρέπει να ενσωματωθούν προσεκτικά στη διδακτέα ύλη της συνεχιζόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης.
- Καθώς η πλειονότητα των εκπαιδευόμενων εξέφρασε μια προτίμηση για μια ρεαλιστική προσέγγιση στη μάθηση και ήταν επίσης ιδιαίτερα ξεκάθαρη όσον αφορά τη σημασία της κοινωνικής μάθησης και της αλληλεπίδρασης με τους συναδέλφους, είναι επιτακτικό αυτό να ληφθεί υπόψη στο σχεδιασμό του προγράμματος. Η περίληψη ομαδικών δραστηριοτήτων και εργασιών θα πρέπει να παίζει σημαντικό ρόλο στο νέο πρόγραμμα που θα αναπτυχθεί.
- Ένα άλλο σημαντικό εύρημα ήταν ότι οι εκπαιδευόμενοι ένιωθαν ότι η παραδοσιακή εκπαίδευση που βασίζεται στον εργασιακό χώρο ήταν πολύ γενική και δεν απευθυνόταν σε στοιχεία που ήταν άμεσα σχετικά με την εργασία τους. Είναι σημαντικό το πρόγραμμα να αντικατοπτρίζει, σε όσο μεγαλύτερο βαθμό γίνεται, τις λεπτομέρειες του δικού τους χώρου εργασίας χωρίς να είναι περιοριστική και στενή η προσέγγιση.
- Καθώς πολλοί εκπαιδευόμενοι έχουν ήδη ολοκληρώσει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το κατώτατο επίπεδο για το πρόγραμμα θα πρέπει να αντικατοπτρίζει αυτή τη σταθερά για τον καθορισμό του επιπέδου της διδακτέας ύλης.
- Σε κάθε υγιές εκπαιδευτικό περιβάλλον, μπορεί να προκύψει ένας βαθμός σύγκρουσης και πρόκλησης κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η περίληψη δεξιοτήτων επίλυσης κρίσεων και ένα στοιχείο εκπαίδευσης στη συμβουλευτική θα ήταν σημαντικές διαστάσεις που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη.
- Η προσέγγιση που θα οριστεί όσον αφορά τη δημιουργία του προγράμματος θα πρέπει να αναγνωρίζει τα διάφορα είδη εκπαίδευσης που προτιμούν οι

εκπαιδευόμενοι, έτσι ώστε να έχουν περισσότερες δυνατότητες για επιτυχημένη εκπαίδευση.

ΑΥΣΤΡΙΑ:

- Η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας είναι ευρέως αποδεκτή τόσο από εκπαιδευτικούς όσο και από εργαζόμενους και τα αποτελέσματα της συμμετοχής είναι καλά.
- Η πρόσβαση στην εκπαίδευση στο χώρο εργασίας είναι συχνά δύσκολη, ιδίως για όσους έχουν υπόβαθρο μεταναστών και οι πληροφορίες δεν είναι άφθονες.
- Η ποικιλία στην προσφορά είναι το πρώτο βήμα για την προσέγγιση ομάδων-στόχων με πολλαπλά ενδιαφέροντα και εργασιακά υπόβαθρα.
- Το νομοθετικό πλαίσιο θεωρείται συχνά ως εμπόδιο και αποθαρρύνει τους πιθανούς εκπαιδευόμενους.
- Οι ευκαιρίες και τα δυνατά σημεία της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας είναι πιο πιθανό να αναγνωριστούν από ό,τι οι αδυναμίες και οι απειλές.
- Είναι απαραίτητη μια προσωποποιημένη προσέγγιση μέσω διαφορετικών εκπαιδευτικών συλ, αναγκών και περιβαλλόντων
- Η επικοινωνία με τους εκπαιδευόμενους είναι το κλειδί για τη βελτίωση των ζητημάτων.
- Ο έλεγχος της ποιότητας είναι αναπόφευκτος καθώς θα αυξηθεί ο αριθμός των παρόχων.
- Είναι απαραίτητος ένας ξεκάθαρος και πρακτικός τρόπος για να αντιμετωπίσει η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας διάφορους περιττούς προβληματισμούς.
- Κλασικά/Παραδοσιακά μαθησιακά περιβάλλοντα δεν είναι κατακριτέα καθώς πολλοί βασίζονται σε αυτά μέσω των προηγούμενων εμπειριών τους.
- Τα αποτελέσματα της εμπειρικής έρευνας δείχνουν ότι στους εκπαιδευόμενους τελικά αρέσει να μαθαίνουν ή να εργάζονται μόνοι ενώ οι εκπαιδευτικοί τείνουν να αποφεύγουν αυτή τη μέθοδο.
- Οι εκπαιδευόμενοι βλέπουν τις απαιτήσεις δεξιοτήτων και γνώσεων ως έναν αποτρεπτικό παράγοντα για τη συμμετοχή στην εκπαίδευση στο χώρο εργασίας. Οι εκπαιδευτικοί βλέπουν επίσης μια τάση αποτυχίας στο συγκεκριμένο θέμα: «Πώς μπορούμε να βελτιώσουμε τις ικανότητες και τις γνώσεις σε πρώτο στάδιο για να κάνουμε τη συμμετοχή πιο εύκολη και επιτυχημένη;»

ΚΥΠΡΟΣ:

Το προτιμώμενο μαθησιακό περιβάλλον για εργαζόμενους ήταν το περιβάλλον της εργασίας τους και το περιβάλλον με βάση την τεχνολογία. Έτσι, όταν καταρτιστεί η διδακτέα ύλη της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης αυτό θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψιν.

Επίσης, άλλο ένα σημαντικό γεγονός για να ληφθεί υπόψιν είναι το ότι μεγάλο ποσοστό των εργαζόμενων προτιμούν ξεκάθαρα το οπτικό εκπαιδευτικό συλ με δεύτερο σε σειρά προτίμησης το κοινωνικό συλ.

Επιπλέον, ένα άλλο γεγονός που θα πρέπει να εξεταστεί είναι ότι οι εκπαιδευτές και οι μέντορες υποστήριξαν πως το πιο σημαντικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν κατά την εφαρμογή της εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας είναι ότι οι εκπαιδευόμενοι καθυστερούν πολύ στην επίτευξη των Μαθησιακών Στόχων. Με κάποιο τρόπο πρέπει ο χρόνος να ελαχιστοποιηθεί.

Συμπερασματικά, πρέπει να τονιστεί ότι όλοι οι εκπαιδευτές και οι μέντορες ήταν εξοικειωμένοι με τις νέες τεχνολογίες και τα μαθησιακά περιβάλλοντα που βασίζονται στην τεχνολογία και τα χρησιμοποιούσαν. Έτσι, στη διδακτέα ύλη του DIDO θα πρέπει να περιληφθεί και εκπαιδευτικό περιβάλλον με βάση την τεχνολογία.

ΕΛΒΕΤΙΑ

Δε διατίθενται στοιχεία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Οι ευκαιρίες που παρέχει η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας είναι απολύτως απαραίτητες στην περίπτωση των εργαζομένων και οι καινοτόμες μέθοδοι/προσεγγίσεις αξιολογούνται ως απολύτως απαραίτητες από τους εκπαιδευτικούς.

Είναι πολύ σημαντικό να ληφθούν υπόψιν οι προτιμήσεις των εργαζομένων στην περίπτωση των μαθησιακών μεθόδων, προσεγγίσεων και στυλ. Οπτικό, προφορικό και λογικό στυλ είναι αυτά που εκτιμώνται και θεωρούνται χρήσιμα.

Η σημασία της ομάδας και των συνεργατικών ομαδικών προσεγγίσεων διαφαίνεται ως αρκετά σημαντική.

Η εμπειρική έρευνα αποτύπωσε ότι οι αποδέκτες είναι ικανοποιημένοι με το περιβάλλον εκπαίδευσης στην εργασία. Κάποιοι άλλοι, αντίθετα, σημείωσαν τις αδυναμίες αυτού του στοιχείου. Ο αριθμός των εκπαιδευτικών συνεδριών θα πρέπει να αυξηθεί και ταυτόχρονα, το ενδιαφέρον και η συμμετοχή θα πρέπει να διεγερθούν (στην περίπτωση των εργαζομένων). Κάποιοι από τους συμμετέχοντες σημείωσαν ότι η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας δε θα πρέπει να περιορίζεται στα εργαλεία και τις τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται στο συγκεκριμένο χώρο εργασίας.

Οι εκπαιδευτές, αλλά και οι εργαζόμενοι, παρατήρησαν έλλειψη της δυνατότητας μεταφοράς των ικανοτήτων σε άλλα πλαίσια, οπότε προτείνεται να περιλαμβάνεται η κατηγορία της σχετικής με τα συμφραζόμενα και θεωρητικής κατανόησης στη διδακτέα ύλη της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο, που παρατηρήθηκε και από τις δύο ομάδες-στόχους, σε όλες σχεδόν τις έρευνες που έγιναν, είναι η ανάγκη για επαγγελματική αυτο-βελτίωση (των εργαζομένων) ή η Απόδοση Δραστηριότητας (συμπεριλαμβανομένων της ταχύτητας, του επιπέδου και της ποικιλίας των δεξιοτήτων που απαιτούνται και της ομαδικής εργασίας – από την οπτική γωνία των εκπαιδευτών).

Η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας είναι ευρέως αντιληπτή ως θετική μέθοδος εκπαίδευσης. Για πολλούς από αυτούς που βρίσκονται ήδη στο εργατικό δυναμικό, η εκπαίδευση στο χώρο εργασίας είναι προτιμώμενη. Οποιαδήποτε εξέλιξη προγράμματος σε αυτό τον τομέα θα έχει σίγουρα θετική υποδοχή στο εργατικό δυναμικό.

Θα ήταν κατάλληλη η δομή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων να γίνει με βάση τις πραγματικές ανάγκες των εργαζομένων και τις προσδοκίες τους.

Οι μεγαλύτερες προκλήσεις του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι να ενθαρρύνουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή στη δια βίου μάθηση και να αυξήσουν τη συμμετοχή στην ΕΕΚ.